

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní

Spotřebitelské úvěry na českém bankovním a nebankovním trhu
Diplomová práce

2021

Bc. Marek Hejna

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2020/2021

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Marek Hejna**
Osobní číslo: **E19693**
Studijní program: **N0413A050009 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Management finančních institucí**
Téma práce: **Spotřebitelské úvěry na českém bankovním a nebankovním trhu**
Zadávající katedra: **Ústav matematiky a kvantitativních metod**

Zásady pro vypracování

Cílem práce je komparace bankovních a nebankovních úvěrů včetně P2P (peer to peer) půjček vybraných institucí na českém bankovním a nebankovním trhu. Dále se bude práce věnovat vytvoření specifického modelu sloužícího k výběru optimálního spotřebitelského úvěru na základě zvolených parametrů ze strany spotřebitele. Na základě výstupů z vytvořeného modelu bude následně spotřebiteli doporučen nejvhodnější produkt.

Osnova:

- Vymezení bankovních a nebankovních úvěrů.
- Komparace spotřebitelských splátkových úvěrů napříč vybranými bankovními a nebankovními institucemi.
- Návrh modelu sloužícího k výběru optimálního úvěru pro spotřebitele.
- Výsledky, závěry a doporučení konkrétního úvěru na základě výstupu z modelu.

Rozsah pracovní zprávy: **cca 50 stran**
Rozsah grafických prací: **-**
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

ČERNOHORSKÁ, Liběna. Komplexní pohled do bankovního světa. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2015. ISBN 978-80-7395-863-3.

ČESKÁ REPUBLIKA. Zákon o spotřebitelském úvěru. In: Sbírka zákonů. Praha: Česká republika, 2016, ročník 2016, 100/2016, číslo 257. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-257>

MEJSTŘÍK, Michal, Magda PEČENÁ a Petr TEPLÝ. Bankovníctví v teorii a praxi: Banking in theory and practice. Praha: Karolinum, 2014. ISBN 978-80-246-2870-7.

MEJSTŘÍK, Michal a Daniel DŽMURÁŇ. Navigátor bezpečného úvěru. EEIP, a.s. [online]. Praha: EEIP, 2010, 2018 [cit. 2020-06-17]. Dostupné z: <http://www.eeip.cz/cs/poradenstvi/klicove-transakce/navigator-bezpecneho-uveru/>

MISHKIN, Frederic S. The economics of money, banking, and financial markets. Eleventh edition. Boston: Pearson, 2016, 724 s. ISBN 978-12-920-9418-2.

REJNUŠ, Oldřich. Finanční trhy. 4., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2014. Partners. ISBN 978-80-247-3671-6.

REVENDA, Zbyněk. Peněžní ekonomie a bankovníctví. 5., aktualiz. vyd. Praha: Management Press, 2012. ISBN 978-80-7261-240-6.

SIVÁK, Rudolf. Financie. Druhé prepracované a rozšířené vydanie. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-533-0.

Internetové stránky vybraných bankovních a nebankovních institucí.

Vedoucí diplomové práce: **doc. Ing. Liběna Černohorská, Ph.D.**
Ústav ekonomických věd

Datum zadání diplomové práce: **1. září 2020**
Termín odevzdání diplomové práce: **30. dubna 2021**

L.S.

prof. Ing. Jan Stejskal, Ph.D.
děkan

Mgr. Libor Koudela, Ph.D.
vedoucí ústavu

Prohlašuji:

Práci s názvem Spotřebitelské úvěry na českém bankovním a nebankovním trhu jsem vypracoval samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využil, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byl jsem seznámen s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Beru na vědomí, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a směrnicí Univerzity Pardubice č. 7/2019 Pravidla pro odevzdávání, zveřejňování a formální úpravu závěrečných prací, ve znění pozdějších dodatků, bude práce zveřejněna prostřednictvím Digitální knihovny Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 30. 04. 2021

Bc. Marek Hejna v.r.

PODĚKOVÁNÍ

Na tomto místě bych rád poděkoval své vedoucí diplomové práce paní docentce Liběně Černožské za její včasné připomínky, náměty, kvalifikované rady i konzultace. Přístup paní docentky mi byl velmi nápomocný při zpracovávání diplomové práce.

ANOTACE

Cílem práce je komparace bankovních a nebankovních úvěrů včetně P2P (peer to peer) půjček vybraných institucí na českém bankovním a nebankovním trhu. Druhá část práce se věnuje vytvoření specifického modelu sloužícího k výběru optimálního spotřebitelského úvěru na základě zvolených parametrů ze strany spotřebitele. Na základě výstupů z vytvořeného modelu bude následně spotřebiteli doporučen nejvhodnější produkt.

KLÍČOVÁ SLOVA

úvěry, banky, úvěrové instituce, srovnání úvěrů, spotřebitelé

TITLE

Consumer loans on the Czech banking and non-banking market

ANNOTATION

The aim of this work is to compare bank and non-bank loans, including P2P (peer to peer) loans of selected institutions in the Czech banking and non-banking market. The second part of the work is devoted to the creation of a specific model used to select the optimal consumer credit based on the selected parameters by the consumer. Based on the outputs from the created model, the consumer will then be recommended the most suitable product.

KEYWORDS

loans, banks, credit institutions, comparison of loans, consumers

OBSAH

SEZNAM OBRÁZKŮ	9
SEZNAM TABULEK	10
SEZNAM ZKRATEK	11
ÚVOD	12
1 VYMEZENÍ ÚVĚROVÝCH PRODUKTŮ	14
1.1 CHARAKTERISTIKA ÚVĚROVÝCH PRODUKTŮ.....	14
1.2 TYPY ÚVĚROVÝCH PRODUKTŮ.....	17
1.2.1 Spotřebitelský úvěr.....	17
1.2.1 Mikroúvěr.....	18
1.2.2 Kontokorentní úvěr.....	19
1.2.3 Kreditní karta.....	19
1.2.4 Hypoteční úvěr.....	20
1.2.5 Leasing.....	20
2 FINANČNÍ INSTITUCE POSKYTUJÍCÍ SPOTŘEBITELSKÉ ÚVĚRY	22
2.1 BANKOVNÍ INSTITUCE.....	22
2.1.1 Československá obchodní banka, a.s.	23
2.1.2 mBank S.A., organizační složka.....	24
2.2 NEBANKOVNÍ ÚVĚROVÉ INSTITUCE.....	25
2.2.1 COFIDIS s.r.o.	25
2.2.2 Zaplo Finance s.r.o.	26
2.2.3 Benxy s.r.o.	26
3 KOMPARACE VYBRANÝCH ÚVĚROVÝCH PRODUKTŮ	28
3.1 CHARAKTERISTIKA VYBRANÝCH BANKOVNÍCH ÚVĚRŮ.....	28
3.1.1 ČSOB – půjčka na cokoliv.....	28
3.1.2 mBank – Půjčka na cokoliv od 3,9 % p.a.....	29
3.2 CHARAKTERISTIKA VYBRANÝCH NEBANKOVNÍCH ÚVĚRŮ.....	29
3.2.1 COFIDIS – Půjčka pro jednotlivce.....	30
3.2.2 Zaplo Finance s.r.o.	31
3.2.3 Benxy s.r.o.	32
3.3 KOMPARACE VYBRANÝCH BANKOVNÍCH A NEBANKOVNÍCH ÚVĚRŮ.....	33
4 VÝBĚR VĚŘITELE	34
4.1 MODEL A HODNOCENÍ VĚŘITELŮ.....	34
4.1.1 Navigátor bezpečného úvěru.....	34
4.1.2 Člověk v tísni, o.p.s.....	35
4.1.3 Zlatá koruna.....	36
4.1.4 Finparáda.cz.....	37
4.1.5 Další úvěrové kalkulačky.....	39
4.2 NÁVRH MODELU PRO VÝBĚR NEJVHODNĚJŠÍHO VĚŘITELE.....	40
4.2.1 Vybraná kritéria pro konstrukci modelu.....	41
5 APLIKACE NAVRŽENÉHO MODELU	47
5.1 SPECIFIKACE ŽADATELŮ A VÝSTUPY Z NAVRŽENÉHO MODELU.....	47
5.1.1 Žadatel č. 1.....	48
5.1.2 Žadatel č. 2.....	49
5.1.3 Žadatel č. 3.....	50
5.1.4 Žadatel č. 4.....	51
5.2 KOMPARACE VÝSLEDKŮ NAVRŽENÉHO MODELU S VYBRANÝMI MODELÝ.....	52
5.2.1 Navržený model vs. Navigátor bezpečného úvěru a Index odpovědného úvěrování.....	52
5.2.2 Navržený model vs. Skoringová karta Zlaté koruny.....	54
5.2.3 Navržený model vs. Finparáda.cz kalkulačka.....	56
5.2.4 Navržený model vs. další úvěrové kalkulačky.....	60
5.3 SHRNUTÍ ZJIŠTĚNÝCH VÝSLEDKŮ.....	63

ZÁVĚR.....	65
POUŽITÁ LITERATURA.....	67
PŘÍLOHY	71

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Struktura dluhu	18
Obrázek 2 Úvěrová kalkulačka Zaplo.cz	32
Obrázek 3 Zlatá koruna – Skoringová karta	37
Obrázek 4 Finparáda.cz - kalkulačka.....	39
Obrázek 5 Měšec.cz - srovnávač úvěrů	40
Obrázek 6 Kurzy.cz - úvěrová kalkulačka.....	40
Obrázek 7 Skoringová karta – žadatel č. 1	55
Obrázek 8 Finparáda.cz kalkulačka – žadatel č. 1	58
Obrázek 9 Finparáda.cz kalkulačka – žadatel č. 2	59
Obrázek 10 Měšec.cz kalkulačka – žadatel č. 1	60
Obrázek 11 Kurzy.cz kalkulačka – žadatel č. 3	62

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Přehled parametrů vybraných úvěrů	33
Tabulka 2: Preference žadatele č. 1	48
Tabulka 3: Výstup modelu u žadatele č. 1	48
Tabulka 4: Preference žadatele č. 2	49
Tabulka 5: Výstup modelu u žadatele č. 2	50
Tabulka 6: Preference žadatele č. 3	50
Tabulka 7: Výstup modelu u žadatele č. 3	51
Tabulka 8: Preference žadatele č. 4	51
Tabulka 9: Výstup modelu u žadatel č. 4.....	52

SEZNAM ZKRATEK

BRKI – Bankovní registr klientských informací

CBCB – Czech banking credit bureau

CNCB – Czech non-banking credit bureau

ČNB – Česká národní banka

ČSOB – Československá obchodní banka, a.s.

DSTI – Debt Service to Income

DTI – Debt to Income

mil. – milion

NRKI – nebankovní registr klientských informací

p.a. – per annum

RPSN – roční procentní sazba nákladů

Sb. – sbírky

SOLUS – Sdružení na ochranu leasingu a úvěrů spotřebitelům

ÚVOD

Historie bank a bankovního systému je zaznamenávána již několik tisíc let. Vzhledem k tomu, že potřeby člověka se mění, mění se i bankovní systém a bankovníctví jako takové, a to nejen s ohledem na technologický pokrok a vývoj lidské společnosti. Nejstarší instituce připomínající dnešní banky zabývaly zástavou a obchodem s materiálním zbožím, následovala zvířata či drahé kovy a kameny až do dob, kdy se banky proměnily v honosné domy, které jsou pomalu ale jistě nahrazovány praktickými, klientsky přívětivými a technologicky velmi moderně vybavenými pobočkami. Dnešní banky již s hotovostí pracují pouze v jednotkách procentech případů a většina transakcí, obchodů a směn probíhá bezhotovostně – digitálně. Bankovní i nebankovní instituce poskytují různé druhy svých služeb od vedení účtu či platebních karet, přes poskytování úvěrových produktů a dalších forem financování až po možnosti investovat na světových burzách s cennými papíry.

Vývoj tohoto světa je znát každým dnem. Nové menší nízkonákladové instituce začaly dravě velkým zkonstatěným domům činit nemalé komplikace v jejich podnikání, tím že přišly s nízkými nebo žádnými poplatky za běžné služby, což je pro klienty velmi atraktivní záležitost. Velcí hráči se tak museli změně trhu přizpůsobit nejen někdy jen zdánlivou obměnou svých produktů, ale mnohdy byly nuceni změnit i celou politiku, marketing a další. Bankovní i nebankovní domy se soustředí zejména na nejvýnosnější produkty, kterými jsou právě různé formy úvěrových produktů, od kreditních karet, povolená přečerpání, přes spotřebitelské úvěry či leasingy až po hypoteční úvěry a úvěry na financování podnikatelské činnosti. Každý finanční dům má ve své nabídce nepřeberné množství možností, jak získat peněžní prostředky, a i s ohledem na dnešní informační dobu, ve které má každý, kdo má přístup k internetu, potřebné a požadované informace do několika málo minut, má mnoho drobných spotřebitelů, ale i ostřílených podnikatelů, těžké chvíle při výběru nejvhodnějšího produktu, jenž by splnil jejich představy a požadavky. Takovými požadavky mohou být: úroková sazba, roční procentuální sazba nákladů, doba splatnosti, výše splátky, nutnost zajištění úvěru, nutnost dokládat příjem, poplatek za zřízení či vedení úvěrového účtu a další.

V případě potřeby financí se již spotřebitelé nemusí obracet pouze na banky nebo nebankovní instituce poskytující takzvané rychlé půjčky či mikropůjčky na překlenutí krátkého časového období. Využit lze i služeb společností provozujících platformy pro půjčování peněz lidí dalším lidem. Někdy bývá taková služba označována jako půjčka lidí lidem, nebo peer to peer (P2P) půjčka. Mikropůjčky jsou pro některé lidi poslední možnost, jak získat alespoň nějaké finanční

prostředky. Tento pojem je vnímán spíše negativně a k rychlým půjčkám nebo mikropůjčkám se uchylují obvykle lidé, kterým bankovní dům nebo více bank zamítne žádost o úvěrový produkt. U mikropůjček se obvykle jedná o částky v jednotkách tisíc korun, ovšem úrokové sazby nezřídka bývají dvouciferné a závazek může být taktéž doprovázen nejrůznějšími poplatky.

Na českém trhu se v době zpracovávání této práce nachází pouze jediná společnost fungující na principu P2P. Svoji podnikatelskou činnost s příchodem zákona o spotřebitelském úvěru ukončila společnost Benefi a.s., která fungovala na podobném principu. Sdružovala jak věřitele, tak i dlužníky. K jednotlivým úvěrovým žádostem přidávala po jakémsi skóringovém procesu číselnou hodnotu, která značila rizikovost dané investice. Investoři se na základě základních informací o dlužníkovi (zdroj a orientační výše příjmů, orientační výše závazků atp.) a na základě skóringu společnosti Benefi rozhodovali, zda budou investovat část svých finančních prostředků či nikoliv. V tuto chvíli již Benefi a.s. pouze spravuje probíhající půjčky a nové investiční příležitosti v P2P půjčování peněz již nenabízí.

Tato práce si klade za cíl porovnat vybrané úvěrové produkty u vybraných zástupců bankovních a nebankovních institucí včetně poskytovatelů peer to peer půjček. Dále si diplomová práce klade za cíl vytvoření modelu, který spotřebiteli usnadní výběr nejvhodnějšího produktu, dle jím zadaných parametrů.

1 VYMEZENÍ ÚVĚROVÝCH PRODUKTŮ

Lidé pro financování svých potřeb nezdarma využívají cizí finanční prostředky. Tyto prostředky mohou získat od rodinných příslušníků, jiných fyzických osob, v některých případech i od zaměstnavatele anebo institucí, pro něž je distribuce a poskytování úvěrových produktů jedna z hlavních předmětů podnikání. Takovými institucemi jsou bankovní či nebankovní instituce poskytující úvěrové produkty, které jsou součástí úvěrového trhu. *"Úvěrový trh můžeme vymezit jako systém institucí a instrumentů zabezpečujících pohyb kapitálu na úvěrovém principu mezi bankami a nebankovním sektorem; lze sem zařadit i vzájemné úvěrové obchody bank, resp. dalších finančních zprostředkovatelů, které nejsou (vzhledem k době splatnosti) součástí peněžního trhu a vzhledem k formě (nejde o cenné papíry) ani součástí trhu kapitálového."* ¹

Charakteristika úvěrových produktů a základní informace o vybraných úvěrových produktech jsou obsahem první kapitoly.

1.1 Charakteristika úvěrových produktů

*"Úvěrem obecně je právo použít cizí peněžní prostředky pro vlastní potřebu s povinností je v určité lhůtě vrátit a zaplatit za toto právo odměnu (úrok)." ² Úroková sazba označuje cenu za vypůjčené peníze, kterou je dlužník povinen věřiteli uhradit. "Když jsou peníze zapůjčeny, věřitel odkládá spotřebu (jiné použití peněz) na budoucí období. Věřitel to udělá z důvodu, že očekává vyšší budoucí příjem. Očekávaný nárůst v reálném příjmu (relativně k půjčenému obnosu) je **reálná úroková míra**, která se počítá jako rozdíl aktuální sazby (**nominální úroková míra**) a očekávané inflace."* ³

Úvěry můžeme členit dle nejrůznějších parametrů, namátkově je můžeme členit dle:

- délky období, na které jsou klientům poskytovány,
- způsobu úročení,
- sjednané měny,
- účelu požití,
- způsobu čerpání,
- aj.⁴

¹ REVENDA, Zbyněk. Peněžní ekonomie a bankovníctví. Praha: Management Press, 2005, s. 102.

² Finanční gramotnost aneb Proč se finančně vzdělávat?: Základní informace. Dostupné z: <https://financnigramotnost.mfcr.cz/cs/uvery/zakladni-informace>.

³ MEJSTRÍK, Michal, Magda PEČENÁ a Petr TEPLÝ. *Bankovníctví v teorii a praxi: Banking in theory and practice*. Praha: Karolinum, 2014, s. 148.

⁴ REJNUŠ, Oldřich. Finanční trhy. Praha: Grada, 2014, s. 94.

V případě členění úvěrů dle financovaných subjektů pak dochází k dělení následujícím způsobem:

- "k financování **podnikatelských aktivit** (*corporate financing*),
- k financování **malých soukromých subjektů a obyvatel** (*retail financing*),
- dále můžeme rozlišit ještě segment *SME* (tedy malé a střední podniky, *small and medium enterprises*),
- k **projektovému financování**,
- k financování **finančních institucí**,
- k financování **vlády a veřejného sektoru**." ⁵

V dnešním finančním světě jsou to banky, které plněním základních čtyř funkcí přispívají k fungování finančního trhu, ale i samotné ekonomiky. Mezi tyto funkce patří: "*finanční zprostředkování (alokace finančních prostředků od subjektů vytvářející úspory k subjektům deficitním), provádění platebního styku a zprostředkování finančního investování na peněžním a kapitálovém trhu*". ⁶ Čtvrtou funkcí je emise nových peněz, nad jejichž vznikem nemá centrální banka kontrolu. Tyto finanční prostředky vznikají poskytováním stále nových a nových bezhotovostních úvěrových produktů ze stran komerčních bank. Jednou z hlavních činností centrální banky je péče o měnu země, dále svými kroky nepřímo ovlivňuje množství peněz v ekonomice, a to v případě úprav úrokových sazeb, od kterých se např. následně odvíjí úroková sazba u úvěrových produktů. Dále centrální banka komerčním bankám dává specifická doporučení, kterými by se měly řídit. Stanovuje bankovním domům povinné minimální rezervy, které musí u centrální banky držet. Česká národní banka (ČNB) jako regulátor také vykonává dohled nad finančními institucemi, provádí jejich kontrolu a při shledání nedostatků tyto instituce vybízí k jejich odstranění. U bankovních domů může v případě nalezení nedostatků zvolit odpovídající nápravná opatření. Komerční bance může centrální banka mimo jiné doporučit změnu členů dozorčí rady, udělit pokutu či v krajním případě odebrat bankovní licenci. K tomuto kroku ČNB přistoupila například v roce 2003, kdy odebrala licenci společnostem Union banka a Plzeňská banka.⁷ O třináct let později se odebrání bankovní licence týkalo ERB banky.

Další doporučení, kterým se centrální banka snaží regulovat finanční trh, se také mohou vztahovat k požadavkům při provádění úvěrové analýzy klientů. V relativně nedávné době se

⁵ MEJSTŘÍK, Michal, Magda PEČENÁ a Petr TEPLÝ. *Bankovníctví v teorii a praxi: Banking in theory and practice*. Praha: Karolinum, 2014, s. 332.

⁶ REVENDA, Zbyněk. *Peněžní ekonomie a bankovníctví*. Praha: Management Press, 2005, s. 120.

⁷ REVENDA, Zbyněk. *Peněžní ekonomie a bankovníctví*. Praha: Management Press, 2005, s. 385.

jednalo o dnes již neaktuální parametry Debt Service to income (DSTI) a Debt to Income (DTI). Tyto parametry porovnávají výše splátek k výši příjmu (DSTI) a výši dluhu k příjmu (DTI). Doporučení ČNB bylo, aby v prvním případě nebyla splátka vyšší než 50 % měsíčního příjmu žadatele ⁸, resp. aby celkový dluh nebyl vyšší než osminásobek čistého ročního příjmu žadatele v případě DTI ⁹.

Prakticky ale centrální banka množství peněz v oběhu nekontroluje. Množství peněz se pružně přizpůsobuje potřebám ekonomiky.¹⁰ Tato poptávka po finančních prostředcích se zvyšuje v období blahobytu a v době, kdy je ekonomický cyklus na vrcholu. Společnosti i spotřebitelé v tomto období více investují a zvyšují svoji spotřebu, tím tedy poptávají více nových finančních prostředků formou úvěrů. Naopak pokud nastává útlum ekonomiky, nastává krize, recese (pokles hrubého domácího produktu po dvě a více následujících čtvrtletí) či dokonce deprese (dlouhodobá recese), pak klesá poptávka po nových penězích, protože ekonomické subjekty odkládají investice z důvodu skeptického výhledu a domácnosti snižují svoji spotřebu. Obvykle dochází ke snížení úrokových sazeb, tedy zlevnění peněžních prostředků. To by mělo jak domácnostem, tak i firmám zvýšit apetit po finančních prostředcích, čímž by vzrostla chuť zvyšovat spotřebu a navyšovat investice podniků. Důsledkem těchto skutečností by následně mělo dojít k růstu ekonomiky.

Finanční instituce při půjčování peněz vystupují v pozici věřitele a investují touto formou finanční prostředky. Klient, resp. žadatel o úvěr, je naopak v pozici dlužníka, kterému vzniká závazek vůči bance či nebankovní instituci. Každý úvěrový produkt je oceněn dle příslušného rizika cenou za půjčení prostředků, tzv. úrokovou sazbou, která zahrnuje nejruznější rizika a věřitel ji obvykle stanovuje po provedení úvěrové analýzy před podpisem smluvní dokumentace. Existují však i banky, které mají pro určitou výši půjčovaných finančních prostředků totožnou úrokovou sazbu pro všechny klienty. Výhodou je to zejména pro klienty, jenž nemají natolik dobré "úvěrové skóre" – probability of default ¹¹, jako jiní klienti. Naopak nevýhodou je to pro bonitní klienty, kteří by rádi získali určitou slevu z úrokové sazby, což obvykle právě na základě výše uvedeného není možné. Úroková sazba obsahuje rizikovou přírážku za půjčení finančních prostředků, dále ale musí být schopna konkurovat v dnešním tržním prostředí, kde jsou úrokové sazby velmi nízké. Finanční instituce, zejména ty bankovní, mají

⁸ DSTI – Zvládnou splácet? Dostupné z: <https://www.cnb.cz/cs/financni-stabilita/makrobezretnostni-politika/doporuceni-limity-pro-poskytovani-hypotecnich-uveru/dsti/index.html>.

⁹ DTI – Nebudu předlužený? Dostupné z: <https://www.cnb.cz/cs/financni-stabilita/makrobezretnostni-politika/doporuceni-limity-pro-poskytovani-hypotecnich-uveru/dti/index.html>.

¹⁰ HOLUB, Tomáš, Petr KRÁL a Branislav SAXA. Množství peněz určuje ekonomika, nikoli centrální banka.

¹¹ Hodnota vyjádřena číslem určující pravděpodobnost selhání a nesplacení úvěru.

tedy velmi omezený rozsah, ve kterém mohou nastavit sazbu tak, aby byla po úvěru dostatečná poptávka a pro potenciální dlužníky se jednalo o atraktivní produkt, ale zároveň nedošlo k podcenění rizika tím, že by byla sazba příliš nízká.

Na stanovení výše úrokové sazby má vliv mnoho faktorů:

- právní prostředí,
- všeobecné ekonomické podmínky,
- konkurenční prostředí,
- výše nákladů banky,
- charakter (rizikovitost) úvěru,
- cíle, strategie a finanční pozice banky.¹²

1.2 Typy úvěrových produktů

V následující části jsou obsaženy informace týkající se vybraných úvěrů, které spotřebitelé využívají pro financování své spotřeby. Uvedeny jsou úvěrové produkty, které jsou spláceny pravidelnou anuitou, ale i úvěry, jejichž splátka je nepravidelná a odvíjí se od výše čerpaného závazku.

Spotřebitelské úvěry, zmíněné v práci jsou charakteristické zejména tím, že jsou poskytovány v souladu se Zákonem o spotřebitelském úvěru č. 257/2016 Sb., který mimo jiné upravuje, kdo úvěr může poskytovat nebo zprostředkovávat, co musí obsahovat smlouva o spotřebitelském úvěru nebo co musí obsahovat roční procentní sazba nákladů (RPSN)¹³.

1.2.1 Spotřebitelský úvěr

Spotřebitelské či osobní úvěry jsou snad nejčastější formou, jak lidé financují své potřeby, ať už se jedná o nákup elektroniky, dopravního prostředku, rekonstrukci nemovitosti, vzdělání nebo například dovolené. Osobní úvěr je možné získat u bankovní nebo nebankovní instituce, která získala od ČNB licenci pro poskytování spotřebitelských úvěrů.

Tyto peněžní úvěry se vyznačují zejména tím, že po podání žádosti o úvěr, kterou finanční instituce po provedení úvěrové analýzy vyhodnotí s pozitivním výsledkem, obdrží klient finanční prostředky na účet, ze kterého může následně tyto prostředky použít obvykle na libovolný účel, nejedná-li se účelový úvěr. Dále se vyznačují tím, že jsou poskytovány ve

¹² ČERNOHORSKÁ, Liběna. *Komplexní pohled do bankovního světa*. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2015, s. 116.

¹³ *Zákon o spotřebitelském úvěru*. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-257>.

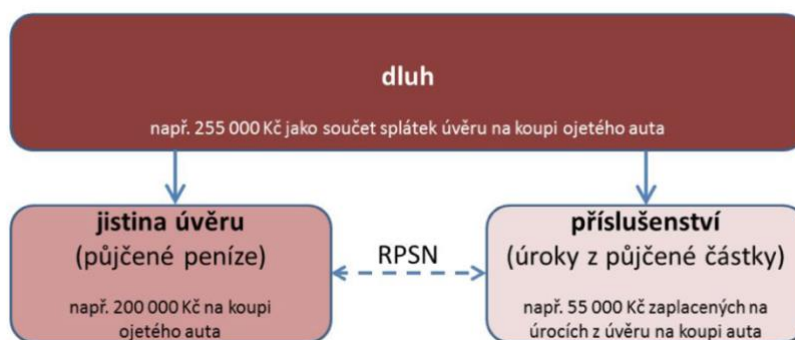
velkém množství, a proto se snaží finanční instituce procesy, co nejvíce optimalizovat a automatizovat.

"Toho se dosahuje především tím, že:

- podmínky pro jejich poskytování jsou standardizovány (výše určení, lhůty splatnosti, způsoby ručení aj.),
- průběh úvěrového vztahu je co nejvíce zjednodušen (podmínky žádosti o úvěr, povolování úvěru, hodnocení bonity klienta aj.)."¹⁴

"Dluh je možné splatit najednou, nebo jej dlužník může splácet ve splátkách. Záleží na smlouvě. Splátkový kalendář je mapa povinností splácet svůj dluh rozložený na menší dluhy. Každý z těchto menších dluhů (splátek) je dluhem samostatným, který je nutno splatit řádně a včas, tj. nedostat se do prodlení. Sankcí za prodlení s plněním splátkového kalendáře bývá většinou povinnost zaplatit celý dluh najednou a ihned, tj. ztráta výhody splátek."¹⁵ Taktéž může dojít k účtování sankčních úroků či poplatků za prodlení se splátkou. Poplatky se mohou dále vázat na zasílané výzvy k úhradě dlužníkovi atp.

Jak naznačuje Obrázek 1 dluh lze rozdělit na úmor, platby snižující jistinu úvěru a úrok, platbu úroků, což je v obrázku označováno jako příslušenství daného dluhu.

Obrázek 1 Struktura dluhu¹⁶

1.2.1 Mikroúvěr

Pojem mikroúvěr je odvozen od výše požadovaného úvěru. Obvykle se jedná o částky v jednotkách tisíc až do nižších desítek tisíc korun. Tyto úvěry jsou taktéž charakteristické

¹⁴ REJNUŠ, Oldřich. *Finanční trhy*. Praha: Grada, 2014, s. 101.

¹⁵ Finanční gramotnost aneb Proč se finančně vzdělávat?: Základní informace. Dostupné z: <https://financnigramotnost.mfcr.cz/cs/uvery/zakladni-informace>.

¹⁶ Finanční gramotnost aneb Proč se finančně vzdělávat?: Základní informace. Dostupné z: <https://financnigramotnost.mfcr.cz/cs/uvery/zakladni-informace>.

splatností závazku, jenž se počítá na rozdíl od klasických úvěrů ve dnech, maximálně jednotkách týdnů. Mikroúvěry nabízejí nejčastěji nebankovní poskytovatelé úvěrových produktů, kteří se na tento druh úvěru přímo specializují. Na konci splatnosti je dlužník povinen uhradit celou jistinu včetně případných poplatků a úroků z vypůjčené částky, není-li ve smlouvě dohodnuto jinak. Mezi další charakteristický znak lze považovat rychlost poskytnutí a relativně nízkou náročnost na získání úvěru, jenž je kladena na žadatele. Podmínky poskytnutí úvěrů se liší v závislosti na konkrétní společnosti.

1.2.2 Kontokorentní úvěr

Kontokorentní úvěr či povolené přečerpání je druh úvěru, který je poskytován bankami k běžnému účtu ve formě možnosti čerpat prostředky do záporného zůstatku, maximálně však do výše povoleného limitu. Tyto prostředky má možnost klient využít na libovolný účel.

*"Kontokorentní úvěry jsou krátkodobé peněžní úvěry. S tím rovněž souvisejí podmínky úvěrových smluv, podle nichž musí být každý úvěr tohoto typu alespoň jednou ročně splacen, resp. alespoň jednou za rok musí účet klienta vykazovat buď kreditní zůstatek, nebo nulu, a to po zaúčtování veškerých položek k tíži účtu klienta včetně poplatků a odměn banky."*¹⁷ Tyto úvěry nejsou vhodné pro dlouhodobé čerpání z důvodu jejich poměrně vysokého úročení v porovnání s jinými úvěrovými produkty. Dále je obvykle v úvěrové smlouvě obsažen nemalý sankční úrok či poplatek za přečerpání povoleného limitu.

1.2.3 Kreditní karta

Kromě platebních, resp. debetních karet, které banky vydávají k běžným účtům, nabízejí i karty kreditní. Po schválení žádosti o kreditní kartu je bankovní institucí zřízen nový úvěrový účet, ke kterému vydává kartu, jenž vypadá totožně, jako karta platební, se kterou je také často zaměňována. Debetní či platební karta je karta vydávána k běžnému účtu a držitel je oprávněn čerpat prostředky touto kartou pouze do výše kladného zůstatku na účtu. To znamená, že není možné čerpat jiné než vlastní finance. Rozdílem kreditní karty je, že je klient oprávněn čerpat finanční prostředky ze zřízeného účtu až do výše povoleného limitu, podobně jako u kontokorentního úvěru, a to na nejrůznější produkty či služby nebo může prostředky vybrat v hotovosti z bankomatu.

Důvodem proč využívat kreditní kartu namísto kontokorentního úvěru tkví v tom, že u kreditní karty bankovní i nebankovní instituce nabízejí bezúročné období. V případě, že dlužník věřiteli

¹⁷ REJNUŠ, Oldřich. *Finanční trhy*. Praha: Grada, 2014, s. 99.

v bezúročném období navrátí čerpané prostředky, neplatí z půjčené částky žádný úrok. Bezúročné období se obvykle pohybuje od třiceti do čtyřiceti pěti dnů. Za další výhodu, která je nezdárka u kreditních karet nabízena, lze považovat navrácení určité výše ze zaplacené částky u obchodníka. Navracená částka se pohybuje v jednotkách procent z příslušné útraty.

1.2.4 Hypoteční úvěr

Hypoteční úvěry se pojí zejména s nákupem, rekonstrukcí či výstavbou nemovitosti, v případě "standardního" hypotečního úvěru. Tyto úvěry mohou být dále čerpány na refinancování jiných hypotečních úvěrů, koupě družstevního bytu, resp. podílu (při zajištění úvěru jinou nemovitostí) či bezúčelně, viz níže. Jedná se o dlouhodobé úvěry, jejichž splatnost může dosahovat i čtyřiceti let. Oproti ostatním vybraným úvěrům se liší tím, že každý hypoteční úvěr je zajištěn nemovitostí, což následně způsobuje v porovnání s jinými úvěrovými produkty velmi nízkou úrokovou sazbu.

Před vyplacením dohodnuté peněžní částky však ještě banka požaduje splnění celé řady dalších podmínek, jako např. pojištění nemovitosti, zanesení vkladu zástavního práva do katastru nemovitostí apod.¹⁸ Hypoteční úvěry můžeme dělit na účelové, tedy související s pořizováním, výstavbou nebo opravou nemovitostí a na neúčelové, tzv. Americká hypotéka. Americká hypotéka se od účelové liší zejména tím, že v tomto případě má dlužník možnost čerpat úvěr na libovolný účel, může tedy pořídit či rekonstruovat nemovitost, ale může si také pořídit automobil, prostředky investovat či využít na podnikatelské účely. S tímto je ovšem také spjat fakt, že u amerických hypoték bývá úroková sazba vyšší.

1.2.5 Leasing

Obecně lze leasing charakterizovat jako pronájem movité (automobilu či stroje), nebo nemovité věci. Jedná se o smluvní vztah mezi pronajímatelem a nájemcem, kterým bývá spotřebitel či podnikatelský subjekt. Leasingy je možné dělit na finanční a operativní leasing.

Finanční leasing

Finančním leasingem je možné rozumět vztah zprostředkovaný mezi výrobcem a nájemcem, mezi které vstupuje leasingová společnost. *"Leasingová společnost nejprve vyplatí kupní cenu výrobcí a sama se pak stává vlastníkem a pronajímatelem předmětu jeho konečnému uživateli."*¹⁹ Nájemce se obvykle dle leasingové smlouvy zavazuje ke splácení daného předmětu

¹⁸ REJNUŠ, Oldřich. *Finanční trhy*. Praha: Grada, 2014, s. 102.

¹⁹ REJNUŠ, Oldřich. *Finanční trhy*. Praha: Grada, 2014, s. 105.

pronájmu na předem určenou dobu. Následně po uplynutí této doby a ukončení smlouvy od pronajímatele odkupuje předmět za zůstatkovou cenu, tím se stává majitelem.

Operativní leasing

U operativního leasingu dochází k odlišnosti v tom smyslu, že v případě ukončení daného nájmu vrací nájemce předmět leasingové smlouvy zpět pronajímateli. Nájemce je tedy během smluvního vztahu pouze provozovatel, v případě, že je předmětem leasingu automobil, po skončení smluvního vztahu nemá provozovatel jakýkoliv nárok na jeho vlastnictví.

2 FINANČNÍ INSTITUCE POSKYTUJÍCÍ SPOTŘEBITELSKÉ ÚVĚRY

"Bankovní systém lze definovat jako systém tvořený centrální bankou a všemi obchodními bankami působícími v dané zemi, resp. v teritoriu příslušného nadnárodního ekonomického společenství, jejich vzájemnými vztahy a vazbami v okolí."²⁰ Banky a nebankovní finanční instituce poskytující mimo jiné služby i úvěry, jsou významnou a nedílnou součástí finančního systému každé vyspělé země. Banky jsou ve vytvořeném systému tak silně zakořeněny, že si jejich vyjmutí, či neexistenci dokáže představit jen málokdo. Každý finanční systém obsahuje systémové banky, které mají natolik vysokou důležitost, ať už jen lokální či dokonce globální, že v období finančních krizí si dané země nemohou dovolit nechat tyto banky vyhlásit insolventi, a proto činí nezbytné kroky k jejich záchraně. Ovšem v historii známe případy, kdy významné bankovní domy téměř či úplně "padly" a vlády příslušných zemí jim nepodaly pomocnou ruku.

Jak uvádí Frederic Mishkin, od roku 2002 do 2008 neustále klesal americký dolar ve srovnání s ostatními měnami. Výrazná deprecie dolaru mohla negativně ovlivnit ekonomickou aktivitu a inflaci. Rostoucí úvěrové trhy na podzim roku 2008 po pádu Lehman Brother přinesly ale úžasnou věc, dolar začal prudce posilovat. Stejný "útěk ke kvalitě", který investory vedl k nákupu cenných papírů Ministerstva financí Spojených států amerických, je taktéž vedl k tomu, že chtěli více držet americký dolar a tím zvyšovali jeho hodnotu.²¹

Druhá kapitola vymezuje vybrané finanční instituce, což je parciální cíl k dosažení hlavního cíle práce. Níže jsou uvedeny bližší informace o vybraných zástupcích bankovních a nebankovních institucí. Vybrané instituce zastupují velké a malé bankovní a nebankovní společnosti a společnost zabývající se peer to peer půjčkami.

2.1 Bankovní instituce

Bankovní domy se liší od poskytovatelů nebankovních úvěrů hned několika atributy. Jedním z nich je zákon, dle kterého banky v českém prostředí podnikají, jedná se o Zákon o bankách č. Zákon č. 21/1992 Sb., který mimo jiné upravuje, jakým způsobem mají být banky organizovány, dále upravuje provozní požadavky, vedení účetnictví, bankovní dohled či likvidaci banky.²² "Ve skutečnosti při poskytnutí úvěru vytvoří „tahem pera“ či tukuťím do

²⁰ REJNUŠ, Oldřich. *Finanční trhy*. Praha: Grada, 2014, s. 77

²¹ MISHKIN, Frederic S. *The Economics of Money, Banking, and Financial Markets*. Boston: Pearson, 2016, s. 399.

²² *Zákon o bankách*. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-21>.

klávesnice peníze zcela nové, které tu dosud nebyly. A teď tu zničehonic jsou. Tím se banky zásadně liší od tzv. nebankovních poskytovatelů půjček, a proto také tradičně podléhají podstatně přísnějším pravidlům."²³ Za další odlišnosti lze považovat provádění platebního styku či přijímají vkladů od veřejnosti, což přísluší pouze bankovním institucím, kterým byla udělena licence ze strany regulátora – ČNB.

2.1.1 Československá obchodní banka, a.s.

Banka patří mezi čtyři největší banky, které fungují na českém trhu, a to jak z pohledu klientské základny, tak i aktiv. Jedné se tzv. o systémovou banku, která je nyní plně vlastněna belgickou společností KBC Bank NV. "*Československá obchodní banka, a. s. (ČSOB), působí jako univerzální banka v České republice. ČSOB byla založena státem v roce 1964 jako banka pro poskytování služeb v oblasti financování zahraničního obchodu a volnoměnových operací s působností na československém trhu. V červnu 1999 byla privatizována – jejím majoritním vlastníkem (od roku 2007 jediným) se stala belgická KBC Bank, která je 100% dceřinou společností mezinárodní bankopojišťovací skupiny KBC Group. V červnu 2000 ČSOB převzala Investiční a poštovní banku (IPB). Do konce roku 2007 působila ČSOB na českém i slovenském trhu; slovenská pobočka ČSOB byla transformována do samostatné právnické osoby k 1. lednu 2008.*"²⁴ ČSOB se zaměřuje na širokou škálu trhu, své produkty a služby nabízí fyzickým osobám, podnikatelských subjektům či municipalitám. Banka nabízí své služby nejen pod obchodní značkou ČSOB ale i pod značkou Poštovní spořitelny. Služby poskytující pod brandem Poštovní spořitelny banka poskytuje prostřednictvím poboček České pošty, s.p. a finančních center.

Skupina ČSOB sdružuje více společností, mezi které i patří:

- Hypoteční banka, a.s.,
- Českomoravská stavební spořitelna, a.s.,
- Patria Finance, a.s.,
- Ušetřeno.cz s.r.o.²⁵ a další.

ČSOB je banka, jenž poskytuje své služby přes 4,241 mil. klientů. Společnost dle výroční správy za rok 2019 spravuje aktiva převyšující 1 631 mld. CZK, oproti předcházejícímu roku

²³ HOLUB, Tomáš, Petr KRÁL a Branislav SAXA. Množství peněz určuje ekonomika, nikoli centrální banka. Dostupné z: www.cnb.cz/cs/o_cnb/cnblog/Mnozstvi-penez-urcuje-ekonomika-nikoli-centralni-banka/

²⁴ Československá obchodní banka: O ČSOB a skupině. Dostupné z: <https://www.csob.cz/portal/csob/o-csob-a-skupine>.

²⁵ Československá obchodní banka: O ČSOB a skupině. Dostupné z: <https://www.csob.cz/portal/csob/o-csob-a-skupine>.

došlo k navýšení o více než 250 mil. Největší podíl na výši aktiv mají finanční aktiva vykazovaná v naběhlé hodnotě/úvěry a pohledávky, které činí 1 459 mld. CZK. Zisk před zdaněním se v roce 2019 zvýšil o 4,2 mld. na 23 185 mil. CZK. Svoji velikost banka dokazuje mimo jiné i počtem zaměstnanců, které zaměstnává. Jejich počet v roce 2019 převýšil 8,6 tis. Produkty a služby nabízí na více než 220 pobočkách a klienti mohou pro výběr hotovosti využít 1 068 bankomatů.²⁶

2.1.2 mBank S.A., organizační složka

Společnost mBank S.A., organizační složka (dále jen mBank) je svojí velikostí řazena spíše mezi banky menší, a to z pohledu počtu klientů i spravovaných aktiv. Banka je ale i přesto schopna svým klientům nabídnout celou řadu zajímavých produktů a služeb. Taktéž se umisťuje na předních příčkách v nejrůznějších soutěžích o nejlepší běžný účet, spotřebitelských či hypotečních úvěrech.

*"mBank do České republiky přišla v listopadu 2007. Jako první banka zákazníkům přinesla zcela nový samoobslužný model, při kterém si zákazník spravuje své každodenní bankovní operace sám. Zákazníci obsluhují svůj účet přes internetové a telefonické bankovníctví. Pobočky slouží hlavně jako poradenská centra nebo místa pro sjednání hypotéky."*²⁷ Jedná se o organizační složku polské mateřské společnosti mBank, která je z většinové části vlastněna skupinou německé Commerzbank AG.

mBank je výrazněji menší bankou než výše vybraný konkurent. Zřejmé je to například po shlédnutí spravovaných aktiv, které se dle výroční zprávy shrnující dění za rok 2019 pohybují na úrovni 45 mld. CZK. Převážnou část této sumy tvoří úvěry a půjčky poskytované klientům a úvěry a půjčky bankám. Dále z výroční zprávy vyplývá, že mBank za rok 2019 zvýšila zisk před zdaněním téměř o polovinu na konečnou výši 707 mil. CZK. mBank se v rámci své politiky a strategie orientuje spíše na vzdálené ovládnutí účtu, tedy prostřednictvím internetu (internetové bankovníctví) nebo telefonicky. Také proto mBank provozuje prostřednictvím franšíz pouhých 28 obchodních míst. Své služby ale nabízí i prostřednictvím smluvených finančních zprostředkovatelů např. Broker Consulting, a.s. Běžné bankovní služby zdarma, poskytované organizační složkou polské mBank, si k 31.12.2019 zvolilo 660 tis. klientů.²⁸

²⁶ Československá obchodní banka: Výroční zpráva 2019. Dostupné z: <https://www.csob.cz/portal/documents/10710/444804/vz-csob-2019.pdf>

²⁷ mBank S.A., organizační složka: Vítejte v mBank. Dostupné z: <https://www.mbank.cz/o-nas/o-bance/>.

²⁸ mBank S.A., organizační složka: Výroční zpráva 2019. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/content/download?id=ebdf3e04435048ad95e812a72431f424>

2.2 Nebankovní úvěrové instituce

Na druhé straně se pohybují instituce poskytující úvěrové produkty, které nedisponují bankovní licencí. Jedná se ale o držitele licence k poskytování spotřebitelského úvěru, kterou po splnění příslušných podmínek stanovených zákonem uděluje ČNB. Jejich hlavním zájmem je pouze půjčování finančních prostředků s cílem přinést vlastníkům těchto společností kýžený zisk. Osoba, která neuspěla u bankovního domu, může uspět s žádostí o úvěr u nebankovní instituce. Tento fakt je však vyvážen vyšší úrokovou sazbou za půjčené peníze a tím i vyšším RPSN. Na trhu je ovšem možné najít i výjimky potvrzující pravidlo. Některé instituce v důsledku konkurenčního boje své produkty nabízejí dokonce výhodněji než bankovní subjekty.

Nebankovní úvěrové instituce jsou dále charakteristické poskytováním úvěrových produktů v nízkých částkách, řádově v jednotkách tisíc, obvykle na jednotky dnů, často bývá splatnost kratší než 30 dnů. Jedná se o společnosti specializující se na mikroúvěry.

2.2.1 COFIDIS s.r.o.

Z pohledu výše poskytovaného úvěru se COFIDIS s.r.o. (COFIDIS) řadí mezi velké nebankovní subjekty poskytující spotřebitelské úvěry. Klienti mohou podat žádost o úvěr v částce až jeden milion korun českých. *"COFIDIS je mezinárodní finanční společnost, která se specializuje na poskytování spotřebitelských úvěrů na dálku. Nabízí především online půjčky a rozmanité spotřebitelské a revolvingové úvěry. V České republice COFIDIS poskytuje své finanční služby od roku 2004. Výhodná úvěrová nabídka, dlouhodobé zkušenosti a profesionální péče o zákazníka řadí COFIDIS mezi top společnosti v oblasti nebankovních úvěrů."*²⁹

Aktiva společnosti COFIDIS s.r.o. dosahovala k poslednímu dni roku 2019 výše 1,946 mld. CZK, více než 85 % činily pohledávky za nebankovními subjekty (ostatní pohledávky). I přes zvyšující se výnosy, společnost stále prohlubuje ztrátu. Ztráta za rok 2019 se v porovnání s předcházejícím rokem vyšplhala o přibližně 24 mil. CZK na částku 114 mil. CZK. Dále je možné z výroční zprávy za rok 2019 vyčíst, že v dubnu došlo k navýšení základního kapitálu, jenž byl ve výši 796 mil. CZK, o částku 230 mil. CZK. Počet klientů, kterým společnost poskytla finanční prostředky formou úvěru, bylo k 31.12.2019 více než dva mil. Požadavky klientů a vlastníků zpracovávalo celkem 160 zaměstnanců.³⁰

²⁹ COFIDIS s.r.o.: Společnost Cofidis. Dostupné z: <https://www.cofidis.cz/o-spolecnosti/spolecnost-cofidis/>

³⁰ COFIDIS s.r.o.: Výroční zpráva za rok 2019. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/content/download?id=912fe3e5011d44c79a6644b999f9e33f>

2.2.2 Zaplo Finance s.r.o.

*"Zaplo.cz je součástí 4finance Group, jedné z největších mezinárodních společností specializujících se na mikropůjčky, která poskytla po celém světě již miliony úvěrů. Své klienty má nejen u nás v ČR, ale také v dalších 17 zemích světa."*³¹ Zaplo Finance s.r.o. (Zaplo) se řadí mezi společnosti, které se zaměřují na poskytování spotřebitelských úvěrů, které lidé obvykle čerpají na překlenutí krátkého časového období. Dle požadavků a možností klienta je možné zvolit dobu splatnosti v řádu dní, maximálně však na 36 měsíců při půjčené částce 60 tisíc CZK. Z výroční zprávy za rok 2019 je patrné, že Zaplo snižovalo počty zaměstnanců. Na konci roku zaměstnávala společnost 78 lidí, což je o 11 méně než v roce předešlém. Dále výroční zpráva obsahuje údaje o hospodaření. Za rok 2019 dosahovala aktiva výše 693 mil. CZK, z toho 74 % činily pohledávky. Výsledek hospodaření před zdaněním se v porovnání s předchozím rokem snížil, i přesto ale zůstal v poměrně vysoké výši, a to 94 mil. CZK. Za rok 2018 vykázala společnost hospodářský výsledek před zdaněním o 40 mil. CZK vyšší. Jako důvod snížení hospodářského výsledku je uváděna zvýšená tvorba rezerv.³²

2.2.3 Benxy s.r.o.

*"Společnost se zabývá poskytováním spotřebitelských úvěrů a současně umožňuje investorům participovat na takto poskytnutých úvěrech, což je jedna z podob tzv. Peer-2-Peer platform pro poskytování úvěrů."*³³ Probíhá tak přímé přerozdělování finančních prostředků od investorů k dlužníkům, kteří si své potenciální investiční příležitosti vybírají dle skóre, jenž je určeno společností Benxy s.r.o. (dále i jako Benxy nebo Zonky), které při skórování dlužníků nahlíží do registrů a úvěrovou analýzu provádí podobně jako bankovní či nebankovní instituce. Dle tohoto hodnocení je taktéž odvozena i úroková sazba. Čím je riziko vyšší, tím vyšší je následně i úroková sazba a naopak. Podobně je určována finální úroková sazba i u některých bankovních institucí.

Všechny operace probíhají prakticky online, finanční prostředky jsou na účtu v řádech jednotek minut od podpisu smlouvy a podobně rychle probíhá i investování prostředků. Zonky patří do finanční skupiny PPF a lidé si už na Zonky půjčili více než 13 miliard korun.³⁴

³¹ Zaplo Finance s.r.o.: O nás. Dostupné z: <https://www.zaplo.cz/kontakt/o-nas/>

³² Zaplo Finance s.r.o.: Výroční zpráva, účetní závěrka a zpráva auditora za rok 2019. Dostupné z <https://or.justice.cz/ias/content/download?id=7b2f262e548142cf89df2db2de5140e8>

³³ Benxy s.r.o.: Časté dotazy, když si chcete půjčit. Dostupné z: <https://zonky.cz/otazky-a-odpovedi>

³⁴ Benxy s.r.o.: Časté dotazy, když si chcete půjčit. Dostupné z: <https://zonky.cz/otazky-a-odpovedi>

Výroční zpráva poslední z vybraných společností obsahuje následující informace. V roce 2019 vytvořila společnost Benxy průměrně o 35 nových pracovních pozic více, než měla v roce předchozím, kdy zaměstnávala 160 zaměstnanců. Aktiva společnosti dosáhla v roce 2019 výše 556 mil. CZK, ze kterých převážnou část tvořily peněžní prostředky na účtech a software. Benxy s.r.o. se řadí mezi společnosti, které negenerují dostatečné příjmy na pokrytí nákladů. Před zdaněním činil hospodářský výsledek za rok 2019 ztrátu ve výši 364 mil. CZK, o rok dříve dosáhla ztráta výše 274 mil. CZK. Společnost neprovozuje žádná obchodní místa, obsluha veškerých účtu probíhá čistě elektronicky prostřednictvím internetového portálu společnosti nebo aplikace pro mobilní telefony s operačním systémem Android a iOS. Své zákazníky a klienty společnost kontaktuje i prostřednictvím call centra.³⁵

³⁵ Benxy s.r.o.: Výroční zpráva 2019. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/content/download?id=bdbde2bffb241be82bac8e52f6ba550>

3 KOMPARACE VYBRANÝCH ÚVĚROVÝCH PRODUKTŮ

Věřitelé, ať už se jedná o bankovní či nebankovní společnost, nabízí podobné typy úvěrových produktů, každý z nich si ale nastavuje vlastní podmínky pro poskytnutí v rámci stanovené legislativy. Taktéž si věřitelé stanovují parametry jednotlivých produktů s ohledem na poptávku na trhu a konkurenční produkty. Mezi takové parametry lze řadit výši úrokové sazby, poplatky za poskytnutí či jiné poplatky související se správou úvěru, pojištění u úvěru nebo benefity plynoucí dlužníkovi za využití daného úvěrového produktu. Na trhu taktéž někteří z věřitelů dlužníkům odpouštějí část splátek či nabízejí výhodnější úrokové sazby v případě, že dlužníci své závazky splácí bez delikvencí.

3.1 Charakteristika vybraných bankovních úvěrů

Jak je již výše v práci uvedeno, úvěrové produkty nabízené bankovními společnostmi se liší navzájem jen mírně, na rozdíl od těch nebankovních, kde může být například úroková sazba i několikanásobně vyšší.

Vybrané produkty z výše uvedených společností, které mají stejný či podobný charakter, tedy získání peněžních prostředků dlužníkem, jejich následné neúčelové využití a poté hrazení pravidelných anuit, jsou uvedeny s krátkým popisem níže. Celkové shrnutí a porovnání významných údajů týkajících se popisovaných produktů je pak uvedeno v následné Tabulce 1, kterou je možné shlédnout v závěru kapitoly.

3.1.1 ČSOB – půjčka na cokoliv

Úvěr, jenž ČSOB prezentuje ve své nabídce na internetových stránkách, je možné využít na libovolný účel a to od 20 000 CZK až do maximální výše 800 000 CZK. Omezení týkající se účelovosti spočívá v tom, že jej dlužník nesmí využít pro podnikatelské účely. Splátky lze rozložit od jednoho roku až do osmi let, tedy až 96 splátek. Úroková sazba začíná na 4,9 % p.a., ale jak vyplývá z komunikace s pracovníky společnosti, jedná se o ryze individuální složku úvěru, která se odvíjí od konkrétních údajů poskytnutých klientem a získaných při provádění úvěrové analýzy a není možné sdělit maximální výši úrokové sazby.³⁶ Tato informace v porovnání s ostatními věřiteli není příliš pozitivní pro potenciálního zájemce a může jej tato

³⁶ Emailová komunikace s pracovníkem ČSOB, příloha A.

nedostatečná informace odradit od samotného podání žádosti. Z webových stránek banky, ale vyplývá že RPSN by nemělo překročit hranici 18,3 %.³⁷

U půjčky na cokoliv nabízí ČSOB předčasné splacení závazku kdykoliv a zdarma. Taktéž je zdarma zřízení úvěru a jeho následné vedení včetně změn týkajících se změny výše splátek či jejich odkladu. Možnost podání žádosti o úvěr mají zájemci prostřednictvím pobočky, on-line přes webové stránky nebo telefonickou cestou. Dalším benefitem je možnost splacení závazku do tří měsíců od poskytnutí, v takovém případě banka dlužníkovi vrací úroky.

3.1.2 mBank – Půjčka na cokoliv od 3,9 % p.a.

mBank se může pyšnit transparentnější formou úrokových sazeb u úvěru, na rozdíl od svého většího konkurenta. Tento úvěr je taktéž možné využít na libovolný účel. Úroková sazba se u mBank pohybuje od 5,9 % p.a. do 9,9 % p.a. v závislosti na zvolené výši úvěru a době splatnosti. V případě, že má žadatel zájem o pojištění schopnosti splácet, pak získá slevu 2 % z úrokové sazby. Celkové RPSN se ale logicky zvyšuje. Žadatel nemá možnost požádat o více než 600 000 CZK, minimálně je možné půjčit si 10 000 CZK. Doba splatnosti je totožná jako u výše uvedené konkurence, tedy od 12 do 96 měsíců.³⁸

Stejně jako u výše uvedené ČSOB, tak i mBank nabízí svým klientům předčasné splacení části nebo celého úvěru bez poplatků, stejně tak je zřízení i samotné vedení úvěru zdarma. Taktéž využívá mBank totožné kanály pro podání úvěrové žádosti jako ČSOB, pro podání tedy mohou zájemci využít telefonickou cestu, online vyplnění žádosti na webu anebo obchodní místo banky ve formě kamenných poboček nebo tzv. mKiosků, které mohou zájemci obvykle nalézt v obchodních centrech.

Aby mBank byla na bankovním trhu konkurenceschopná a z trhu získala taktéž potřebné množství klientely, aby mohla generovat zisk, sází zejména na jednoznačně stanovenou roční úrokovou sazbu, jak je uvedeno výše, která nepřekročí 9,9 %.

3.2 Charakteristika vybraných nebankovních úvěrů

Nebankovní úvěry se u veřejnosti mohly těšit velkému zájmu hlavně díky zdánlivě benevolentnějším podmínkám, které bylo nutné splnit pro jejich získání. Tato skutečnost byla ovšem vyvážena vyššími náklady, které byli dlužníci nuceni za půjčené finanční prostředky

³⁷ Československá obchodní banka, a.s.: Půjčka na cokoliv. Dostupné z:

https://www.csob.cz/portal/lide/pujcky/pujcka-na-cokoliv?ic1=CSOB-PWP~pujcka-na-cokoliv__prod-dlazdice-03092020~dlazdice_produk

³⁸ mBank, S.A. organizační složka: Půjčka od mBank. Dostupné z: <https://www.mbank.cz/osobni/uvery/mpujcka/>

hradit. S nástupem novely spotřebitelského zákona by se již na úvěrovém trhu neměly vyskytovat společnosti, které své produkty poskytují bez dostatečného prověření potenciálních dlužníků. Charakteristika produktů, jenž jsou v nabídce vybraných nebankovních úvěrových domů, je uvedena níže.

3.2.1 COFIDIS – Půjčka pro jednotlivce

Dalším z vybraných produktů je půjčka od společnosti COFIDIS. V tomto případě se jedná o nebankovní společnost, která aby mohla být na trhu konkurenceschopná, tak svou nabídku musela velmi přiblížit konkurentům z bankovního sektoru a v některých ohledech je dokonce i překonává. Minimum, které Cofidis nabízí, je 30 000 CZK, klienti ale mohou získat až 1 000 000 CZK, což je v porovnání s mBank o necelou polovinu více. Splatnost úvěrů má společnost taktéž velkorysejší, zájemci si mohou zvolit splatnost svého závazku až devět let, minimální doba je jeden rok. Splatnost stejně jako úroková sazba se odvíjí od vstupních parametrů žadatele ale i od požadované částky. Nejnižší úrokové sazby jaké lze dosáhnout je 5,49 % p.a., zároveň ale společnost na svých webových stránkách uvádí, že maximální výše nepřesáhne 27,9 %.³⁹

Taktéž COFIDIS deklaruje, že všechny úkony spojené s úvěrem (sjednání, vedení či elektronické výpisy) jsou zdarma. Předčasné splacení úvěru je již ale zatíženo poplatkem 1 % nebo 0,5 % z předčasně splacené částky. Tato výše je maximální, kterou umožňuje legislativa účtovat. Zákon o spotřebitelském úvěru obsahuje v paragrafu 117 odst. 4. následující: "*Výše náhrady nákladů podle odstavce 2 nesmí přesáhnout 1 % z předčasně splacené části celkové výše spotřebitelského úvěru, přesahuje-li doba mezi předčasným splacením a sjednaným koncem spotřebitelského úvěru 1 rok. Není-li tato doba delší než jeden rok, nesmí výše náhrady nákladů přesáhnout 0,5 % z předčasně splacené části celkové výše spotřebitelského úvěru.*"⁴⁰ Nebankovní instituce je výše uvedeným bankovním domům do jisté míry schopna konkurovat s ohledem na úrokovou sazbu, oba výše uvedení ale nabízejí svým klientům předčasné splacení závazků bez dalších poplatků.

Možnost sjednání úvěru společnost nabízí prostřednictvím přímo webové stránky nebo telefonicky.

³⁹ COFIDIS s.r.o.: Partnerská půjčka. Dostupné z: <https://www.cofidis.cz/partnerska-pujcka/?price=100000>.

⁴⁰ Zákon o spotřebitelském úvěru. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-257>.

3.2.2 Zaplo Finance s.r.o.

Jak je již ve druhé kapitole zmíněno Zaplo působí jako jeden z nebankovních poskytovatelů půjček. Společnost se specializuje na tzv. neúčelové mikropůjčky, které jsou obvykle poskytovány v řádech jednotek tisíc, jejich splatnost je obvykle jeden až čtyři týdny. Za nespornou výhodu zákazníci využívající služby Zaplo jistě považují to, že první úvěr do výše 10 000 CZK se splatností 30 dnů nabízí společnost bezúročně, tedy jak úroková sazba, tak i RPSN jsou rovny 0 %. Maximální částku, kterou Zaplo poskytuje se pohybuje na úrovni 30 000 CZK, minimální pak 1 000 CZK. Splatnost závazku lze rozložit mezi 7 až 30 dnů, kdy dochází k úhradě jednorázovou platbou složenou z jistiny, úroků a dalších příp. poplatků.

Dle kalkulačky, která je dostupná na webové stránce společnosti je patrné, že při opakovaném využívání služeb úroková sazba není právě to, čím by chtěla společnost ostatním poskytovatelům konkurovat. Úroková sazba při maximální výši úvěru a splatnosti úvěru odpovídá hodnotě 279,83 % p.a. (RPSN 1 141,2 %). Dlužník, který využije úvěr ve výši 30 000 CZK na období 30 dnů zaplatí na úrocích 6 900 CZK. Tato situace je znázorněna na Obrázku 2.

Z výše uvedeného je patrné, že první půjčka je u Zaplo ve své podstatě zdarma, dlužník věřiteli na konci doby splatnosti vrátí stejnou částku, kterou při poskytnutí půjčky obdržel a nehradí tedy žádné platby navíc. Druhou a další půjčku by měl ale zájemce před podáním žádosti velmi dobře zvážit, nejen že půjčka nemusí vyřešit jeho aktuální životní situaci, ale následnými úroky či platbami za prodloužení splatnosti úvěru, které se pohybují od jednotek stovek až po téměř 5 000 CZK, může dojít k vážnému zkomplikování situace a dlužník se ocitne v dluhové spirále. Nezbyde mu nic jiného než půjčku hradit další půjčkou podobného charakteru, což z dlouhodobého hlediska obvykle vede k jedinému konci a sice vymáhání pohledávek či dokonce vydáním exekučního příkazu.

Vaše příští půjčka

Výše půjčky **30000 Kč**

1000 Kč

Délka splatnosti

7 30

Více než 16000 Kč si můžete půjčit při 2. úvěru.

PRVNÍ PŮJČKA OPAKOVANÁ PŮJČKA

Půjčka:	30000 Kč
Den splatnosti	21.04.2021
Úrok v Kč:	6900 Kč
Zápůjční úroková sazba (ročně):	279.83%
RPSN:	1141.2%
Celkem splatíte:	36900 Kč

PŘIHLÁSIT SE

Obrázek 2 Úvěrová kalkulačka Zaplo.cz⁴¹

Maximální výši sazby lze dosáhnout, když si dlužník při druhém a dalším úvěru půjčí 1 000 CZK se splatností 7 dnů. V takovém případě úroková sazba dosahuje 993,36 % p.a. (RPSN 535 615,4 %).⁴² Poplatky za předčasné splacení závazku Zaplo neúčtuje žádné, stejně jako za poskytnutí, či vedení. O úvěr je možné požádat prostřednictvím webových stránek, nicméně při schválení žádosti nabízí Zaplo kromě vyplacení peněžních prostředků bezhotovostně na bankovní účet, také možnost prostředky vybrat prostřednictvím sítě prodejen GECO⁴³.

3.2.3 Benxy s.r.o.

Společnost Benxy známá spíše pod názvem Zonky se od výše uvedených konkurentů liší zejména principem v poskytování svých úvěrových produktů, jak je popsáno výše v kapitole 2. Benxy nabízí bezúčelové úvěry v rozmezí od 20 000 CZK až do maximální výše 900 000 CZK se splatností 1 až 7 let. Úroková sazba začíná od 2,99 % p.a. a je vypočítávána v závislosti na individuálních údajích týkajících se konkrétního žadatele o úvěr. "Do výpočtu úroku vstupuje celá řada faktorů a jedná se o komplexní proces. Nemusíte se ale ničeho bát, protože téměř

⁴¹ Zaplo Finance s.r.o. Dostupné z: <https://www.zaplo.cz>.

⁴² Zaplo Finance s.r.o. Dostupné z: <https://www.zaplo.cz>.

⁴³ Zaplo Finance s.r.o.: Půjčka v hotovosti. Dostupné z: <https://www.zaplo.cz/pujcka-v-hotovosti/>.

polovina klientů od nás dostane úrok do 6,99 %."⁴⁴ V případě, kdy daný žadatel nespadá do necelé první poloviny, která nezíská horší úrokovou sazbu než 6,99 % p.a. a lepší než 2,99 %, pak se jemu nabídnutá sazba může pohybovat až na úrovni 19,99 % p.a. Z výše uvedeného je zřejmé, že se úrokové sazby výrazně neodchylují od konkurenčních subjektů, je-li odhlédnuto od společnosti Zaplo.

Benxy si účtuje poplatek za poskytnutí závazku, který činí 2 % z půjčené částky.⁴⁵ Jedná se o jeden ze dvou příjmů, které společnosti plynou. Druhým příjmem je část zaplacených úroků dlužníky. Tyto výnosy plynou z části Benxy a z části investorům za poskytnutí jejich volných finančních prostředků. Další poplatky za vedení či předčasné splacení závazku již ale společnost neúčtuje. Společnost nedisponuje žádnými obchodními místy a vše tak probíhá pouze online. Jak podání žádosti, tak další správa úvěru probíhá přes webovou stránku, resp. webovou či mobilní aplikaci Benxy. Vyplacení finančních prostředků umožňuje Benxy pouze bezhotovostně na bankovní účet.

3.3 Komparace vybraných bankovních a nebankovních úvěrů

Přehled výše uvedených základní informací, které jsou pro úvěrové produkty stěžejní, shrnuje Tabulka č. 1. Z výše uvedeného a z tabulky je zřejmé, že společnost Zaplo se orientuje spíše na tzv. rychlé půjčky, resp. mikroúvěry, na rozdíl od nebankovního konkurenta COFIDIS, který se snaží nastavením svých produktů konkurovat bankovním institucím. Je-li pominuta společnost Zaplo, tak všechny úrokové sazby začínají na přibližně stejných hodnotách, liší se v jednotkách procentních bodů, to ovšem u vyšších úvěrů může znamenat i tisíce korun.

Tabulka 1: Přehled parametrů vybraných úvěrů⁴⁶

	Minimální výše (CZK)	Maximální výše (CZK)	Minimální úroková sazba (% p.a.)	Maximální úroková sazba (% p.a.)	Minimální doba splatnosti	Maximální doba splatnosti	Poplatek za poskytnutí, správu, vedení	Poplatek za předčasné splacení
ČSOB	20 000	800 000	4,9	individuální	12 měsíců	96 měsíců	-	-
mBank	10 000	600 000	5,9	9,9	12 měsíců	96 měsíců	-	-
COFIDIS	20 000	1 000 000	5,49	27,9	12 měsíců	108 měsíců	-	0,5 - 1 % z před. splacené částky
Zaplo	1 000	30 000	0 resp. 279,83*	0 resp. 993,36*	7 dnů	30 dnů	-	-
Benxy	20 000	750 000	2,99	19,99	12 měsíců	84 měsíců	2 % z půjčené částky	-

⁴⁴ Benxy s.r.o. Dostupné z: <https://zonky.cz>.

⁴⁵ Benxy s.r.o.: Kolik zaplatím na Zonky?. Dostupné z: <https://zonky.cz/cenik>.

⁴⁶ Webové stránky vybraných bank.

4 VÝBĚR VĚŘITELE

Vyznat se v nabídkách bankovních či nebankovních institucí nemusí být pro každého snadné. Převážná část lidí, kteří potřebují akutně řešit svoji životní situaci finančními prostředky, jenž nemají k dispozici, jsou nuceni se obracet na finanční instituce, mezi jejichž podnikatelskými aktivitami je možné nalézt i poskytování úvěrových produktů. Obvykle se potenciální zájemci nejprve informují o možnostech úvěrování u banky, u které mají zřízen běžný účet, resp. si rovnou tento produkt u "své" banky zřídí, aniž by si udělali alespoň malý průzkum trhu a ověřili si, zda by u jiného finančního domu nedostali nabídku lepší i přesto, že nevyužívají produkty dané instituce.

4.1 Modely a hodnocení věřitelů

Přístupů, jak hodnotit věřitele či jejich úvěrové produkty je mnoho. Každý od úvěru očekává něco jiného a každý má jiné preference. Pro někoho je nejdůležitějším ukazatelem úroková sazba, pro jiného zase maximální doba splatnosti či možnost sjednání pojištění schopnosti splácet k danému produktu. Někdo sleduje věrohodnost a mediální obraz dané finanční instituce a jiný zase dobu, za kterou bude mít finanční prostředky připsané na účtu. V obecnosti ale modely obvykle shrnují základní a podstatná kritéria, dle kterých jsou následně tyto produkty hodnoceny, resp. vybírány ty nejvhodnější.

4.1.1 Navigátor bezpečného úvěru

Ve spolupráci Univerzity Karlovy a společnosti EEIP, a.s. vedenou toho času prof. Michalem Mejstříkem vznikl projekt Navigátor bezpečného úvěru, jenž se zaměřuje na trh spotřebitelských úvěrů v České republice, posuzování kvality věřitelů a snaží se veřejnosti pomoci zorientovat se v problematice spotřebitelských úvěrů a přispět tak ke zvýšení finanční gramotnosti. *"Bezpečný je podle Navigátoru takový úvěr, jehož parametry žadatel rozumí, zná kvalitu vybraného poskytovatele a chápe důsledky splácení i nesplácení tohoto úvěru. Na základě těchto tří kategorií (s vahami 40 %, 30 % a 30 %) bylo stanoveno 18 kritérií, jejichž vážený průměr určil výsledné pořadí v Navigátoru."* ⁴⁷

Konstrukci Navigátoru bezpečného úvěru, který se zabývá problematikou důvěryhodnosti věřitele a optimálním výběrem věřitele, tvoří následující parametry:

⁴⁷ Navigátor bezpečného úvěru. Dostupné z: <http://www.eeip.cz/cs/poradenstvi/klicove-transakce/navigator-bezpecneho-uveru/>.

- "Kontrola kvality klienta
- Dostupnost informací o produktu
- Podmínky úvěru
- Cena úvěru
- Sankční podmínky" ⁴⁸

Z výše uvedeného vyplývá, že Navigátor bezpečného úvěru klade důraz zejména na to, zda daný věřitel prověřuje dostačenou bonitu klienta a jeho kredibilitu, zda o produktu věřitel poskytuje všechny potřebné informace. Dále do svého modelu řadí parametry úvěru, kam lze zařadit nabídku doplňkových služeb (pojištění při úpadku, poplatky za zřízení či vedení úvěrového účtu, poplatek za předčasné splacení atp.). Při konstruování modelu Navigátoru bezpečného úvěru autoři neopomněli ani úrokovou sazbu a RPSN, tedy cenu prostředků, které si dlužník půjčuje. Posledním parametrem, jenž je do vytvořeného modelu zahrnut, jsou sankční podmínky (komunikace při prodlení ve splátkách, výše sankčních poplatků, doba prodlení, než dojde k zesplatnění úvěru).

4.1.2 Člověk v tísní, o.p.s.

Podobně jako autoři Navigátoru bezpečného úvěru se lidé z obecně prospěšné společnosti Člověk v tísní snaží veřejnosti pomoci s odhalením rozdílů mezi úvěrovými společnostmi, které mají vysokou kvalitu služeb a řadí se mezi ty důvěryhodné a společnostmi, které se pohybují na opačné straně. Taktéž na svých webových stránkách uvádějí rady a doporučení, jak si bezpečně půjčovat, odkazy na příslušnou legislativu a informace, jak postupovat, nachází-li se člověk v dluhové pasti. Společnost se snaží dlouhodobě mapovat trh se spotřebitelskými úvěry a snaží se taktéž přispívat ke kultivaci tohoto prostředí.

Projekt nesoucí název Index odpovědného úvěrování dvakrát za rok poskytuje veřejnosti srovnání téměř tří desítek společností poskytující úvěrové produkt. *"Jednotlivé společnosti zkoumá pomocí 15 parametrů z oblasti nákladů spojených s úvěrem, transparentnosti a klientské vstřícnosti. Výsledky jednotlivých parametrů jsou poté sloučeny do celkového žebříčku, který svou komplexností představuje ojedinělého pomocníka při výběru půjčky. Kromě spotřebitelů je Index odpovědného úvěrování jako důležitý nástroj vnímán také ze strany samotných poskytovatelů, kteří jsou o výsledcích předem informováni. Stále větší počet z nich je ochotno s autory analýzy o výsledcích jednotlivých parametrů jednat a své praxe následně*

⁴⁸ Navigátor bezpečného úvěru. Dostupné z: <http://www.eeip.cz/cs/poradenstvi/klicove-transakce/navigator-bezpecneho-uveru/>.

upravovat." ⁴⁹ Mezi sledovanými parametry lze nalézt náklady na úvěr při splácení a při prodlení se splátkami, transparentnost věřitele, vstřícnost ke klientům, kam spadá například promlčecí lhůty, komunikace s klienty a třeba i snaha řešit jejich vzniklou neschopnost splácet. Mezi dalšími sledovanými parametry se nachází takový, který sleduje, zda společnosti vymáhají promlčené pohledávky či jak detailně zkoumají schopnost dlužníka dostát svým závazkům a jak detailně zkoumají dostupné registry.⁵⁰

4.1.3 Zlatá koruna

Zlatá koruna na svých webových stránkách koncentruje nabídku většiny bankovních domů na českém trhu. Díky tomu si uživatel může porovnat a vybrat ten, který nejlépe splňuje jeho požadavky. *"Soutěž Zlatá koruna oceňuje nejlepší finanční produkty na českém trhu nepřetržitě od roku 2003 a nyní probíhá již 19. ročník. Soutěžící produkty jsou rozdělené do 17 kategorií. 12 kategorií je věnováno finančním nástrojům pro spotřebitele a 4 reprezentují nabídku pro drobné a střední podnikatele. V roce 2018 byla uvedena nová inovativní kategorie FinTech, která odráží vývoj technologií a jejich vliv na finanční trh."* ⁵¹

Každý produkt je ohodnocen odborníky z Finanční akademie, do hodnocení má však možnost zasáhnout i široká veřejnost. V kategoriích dochází ke srovnání například běžných účtů, stavebního spoření, hypotečních úvěrů, platebních karet, životního pojištění, podílových fondů, podnikatelských účtů a mnoho dalších. Zlatá koruna ovšem provádí srovnání i bankovních a nebankovních úvěrových produktů. Mezi bankovními úvěry za rok 2020 získala Zlatou korunu Půjčka Air Bank, Stříbrnou korunu RePůjčka od Equa bank, a.s. a na třetím místě se umístila půjčka společnosti MONETA Money bank.⁵²

Při vyhodnocování jednotlivých kategorií používají tvůrci Zlaté koruny multikriteriální model, který zohledňuje parametry ekonomické a bezpečnosti u příslušného produktu.

4.1.3.1 Zlatá koruna – Skoringová karta

Projekt Zlatá koruna zveřejnila na svých webových stránkách odlišný model úvěrové kalkulačky, který vytvořila ve spolupráci se společností CRIF Cech Credit Bureau. Její hlavní náplní je správa úvěrových bankovních (CBCB) a nebankovních registrů (CNCB). Jedná se o

⁴⁹ Index: půjčky se splátkami. Dostupné z: <https://www.jakprezidluhy.cz/na-trhu-stale-existuji-problematicke-pujcky-varuje-clovek-v-tisni>.

⁵⁰ Index: půjčky se splátkami. Dostupné z: <https://www.jakprezidluhy.cz/na-trhu-stale-existuji-problematicke-pujcky-varuje-clovek-v-tisni>.

⁵¹ Zlatá koruna 2021. Dostupné z: <http://www.zlatakoruna.info/soutez/2021>.

⁵² Porovnávač produktů – Bankovní úvěry. Dostupné z: <http://www.zlatakoruna.info/financni-produkty/bankovni-uvery>.

poměrně sofistikovaný model, do kterého je uživatel povinen vyplnit nejen požadované údaje týkající se úvěrového produktu, ale i údaje vztahující se k jeho příjmům, závazkům či vzdělání, jak je z Obrázku 3 patrné. Obdobné údaje využívají i úvěrové instituce, při posuzování bonity jednotlivých žadatelů.

Jaký je váš věk?: * 18

Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?: * - neuvedeno -

Jaký je Váš rodinný stav?: * - neuvedeno -

Jaká je Vaše adresa trvalého bydliště?: * - neuvedeno -

Jakým způsobem bydlíte?: * - neuvedeno -

Měsíční výdaje: * Výdaje podle položek Celkové výdaje Celkové měsíční výdaje: * Kč

Jaká jsou Vaše měsíční čisté příjmy?: * Kč

Jaká je požadovaná výše úvěru?: * Kč

Jaký je účel půjčky?: * - neuvedeno -

Jaká je požadovaná délka splácení? (v letech): *

Odeslat

Obrázek 3 Zlatá koruna – Skoringová karta⁵³

Po zanesení povinných údajů do kalkulačky a odeslání formuláře se uživateli zobrazuje informace o tom, zda je pravděpodobné, že bude žádost schválena či nikoliv. Dále stránka zobrazuje úvěrové produkty, které by měly nejlépe vyhovovat zadaným parametrům.

4.1.4 Finparáda.cz

Další internetovou stránkou, která se zabývá nejrůznějšími tématy. Týkajícími se novinek ze světa bankovníctví, investování, spoření, pojištění a mnoho dalšího je Finparáda.cz. Stejně jako u předchozích webů má možnost čtenář provést porovnání nejrůznějších finančních produktů. Jak uvádějí autoři na webových stránkách, tak cílem je nabídnout uživatelům důležité informace z oblasti trhu bankovního a pojišťovacího.⁵⁴ Kromě výše uvedeného se Finparáda.cz

⁵³ ZODPOVĚDNÉ ZADLUŽOVÁNÍ – Skoringová karta. Dostupné z: <http://www.zlatakoruna.info/formular/zodpovedne-zadluzovani-skoringova-karta>.

⁵⁴ O Finparádě. Dostupné z: <https://www.finparada.cz/ofinparade.aspx>.

zabývá i "soustředěním informací o všech slevách a bonusech od bank, stavebních spořitelů, pojišťoven a penzijních společností"⁵⁵.

Dále společnost uděluje vlastní ceny hned v několika kategoriích týkající se finančního sektoru. Svoje zaměření soustřeďuje na udělování cen za Finanční produkt roku a Cenu Finparády, která je udělována za inovativní přístupy, výjimečné výsledky či jiné významné úspěchy v bankovním a finančním sektoru za příslušný rok. "Hodnotitelem Finančního produktu roku a Ceny Finparády je analytická společnost Scott & Rose, spol. s r. o., provozovatel finančního portálu Finparáda.cz. K hodnocení využívá patnáctileté praxe v oblasti zpracování dat, informací a analýzy finančních produktů v ČR, SR a dalších evropských státech, i zkušenosti s přípravou soutěží a hodnocení (např. systém hodnocení pro soutěž Hospodářských novin Nejlepší Banka, Nejlepší Pojišťovna a působení v řadě dalších soutěží)."⁵⁶ Namátkou Finparáda v oblasti Finanční produkt roku uděluje ocenění za:

- Běžný účet pro fyzické osoby,
- běžný účet pro fyzické osoby podnikající,
- stavební spoření,
- termínované vklady,
- spotřebitelských úvěrů,
- hypotečních úvěrů,
- životní pojištění,
- doplňkového penzijního spoření a další⁵⁷.

4.1.4.1 Finparáda.cz - kalkulačka

Stejně jako ostatní weby nabízející srovnání nejrozličnějších produktů, tak i Finparáda.cz nabízí uživatelům možnost porovnat úvěrové produkty a zjistit, který je dle zadaných parametrů nejlepší právě pro ně. Jak je z Obrázku 4 zřejmé, pro výpočet nejvhodnějšího produktů požaduje stránka zadat údaje vztahující se k půjčce, tedy její požadovanou výši a splatnost závazku. Dále si uživatel může vybrat, zda požaduje finanční instituce napříč celým trhem, nebo se zaměřuje na vybrané bankovní či i nebankovní instituce. V neposlední řadě Finparáda.cz při kalkulování nejvhodnějšího produktu, nabízí možnost výběru ze tří variant "typů" úvěrů. Na výběr má

⁵⁵ O Finparádě. Dostupné z: <https://www.finparada.cz/ofinparade.aspx>.

⁵⁶ O Finparádě. Dostupné z: <https://www.finparada.cz/ofinparade.aspx>.

⁵⁷ Hodnocení nejlepších finančních produktů a společností. Dostupné z: <https://www.finparada.cz/Zebricky-Produkt-Roku.aspx>.

uživatel účelové či neúčelové spotřebitelské úvěry anebo konsolidaci neboli refinancování závazků, u kterých úvěrové instituce obvykle nabízejí výhodnější úrokovou sazbu.

Kalkulačka - spočítejte si, jaký spotřebitelský úvěr je pro Vás nejlepší:

Zajímají mě:	☒ spotřebitelské úvěry neúčelové	Chci zahrnout:	☒ všechny banky
	☐ spotřebitelské úvěry účelové		☐ banky dle mého výběru
	☐ refinancování / konsolidace (sloučení) úvěrů		☒ včetně nebankovních společností

Poskytnutý objem (Kč)	100 000
Splatnost (sml. období) v letech	5
Splatnost (sml. období) v měsících	60
Průměrný zůstatek úvěru v období (Kč) *	50 000

* Je-li splácení rovnoměrné, ponechte vypočtenou hodnotu.

Obrázek 4 Finparáda.cz - kalkulačka⁵⁸

4.1.5 Další úvěrové kalkulačky

Dnes již téměř každý finanční dům zabývající se úvěrováním spotřebitelů nabízí na svých webových stránkách dostupnou úvěrovou kalkulačku. Respektive možnost potenciálních dlužníků spočítat si orientačně výši splátky a kolik zaplatí na úrocích při zvolené výši úvěru a době splatnosti. Každá banka operuje s mírně odlišnými parametry, pro uživatele však není komfortní navštívit webovou prezentaci každého věřitele a prostřednictvím úvěrové kalkulačky si spočítat, který z věřitelů nabízí nejvýhodnější podmínky. Z toho důvodu došlo k vytvoření úvěrových kalkulaček či srovnávacích webových aplikací, jejichž úkolem je spotřebiteli nabídnout ten nejvhodnější produkt, který odpovídá zadaným parametrům.

Pro srovnání jednotlivých produktů je využíváno více či méně komplexních nástrojů. Mezi základní parametry, ze kterých vycházejí všechny typy těchto nástrojů, patří: požadovaná výše úvěru a jeho splatnost. Některé kalkulačky jsou doplněny dalšími parametry, jak je uvedeno výše, ovšem pro zachování určité uživatelské přívětivosti a získání velmi základního a povrchního přehledu o daných produktech mohou postačovat jen tyto dva parametry.

Webová stránka Měsec.cz, která se zabývá nejrůznějšími ekonomickými tématy, porovnává úvěrové produkty na základě uvedené požadované výše, požadované doby splatnosti závazku a možnosti, zda upřednostňuje uživatel bankovní či nebankovní úvěrové instituce, jak je z Obrázku 5 patrné.

⁵⁸ Spotřebitelské úvěry – Finparáda. Dostupné z: <https://www.finparada.cz/Pujcky-Kalkulacka-Spotrebnych-Uveru.aspx>.

Obrázek 5 Měsec.cz - srovnávač úvěrů⁵⁹

Obdobná webová prezentace Kurzy.cz zaměřující se rovněž na ekonomická témata operuje stejně tak s údaji o výši úvěru a splatnosti, při vyhledávání nejvhodnějšího úvěrového produktu. Liší se parametr "Typ půjčky". Zde má uživatel na výběr, zda vyhledává úvěr na rekonstrukci, bydlení, nákup automobilu anebo na libovolný účel. Dle Obrázku 6 provozovatel stránek sbírá i od potenciálních dlužníků další údaje. Kontaktní údaje, pole telefon i email označil jako povinná, a to pravděpodobně z důvodu využití těchto kontaktů pro pozdější nabídku služeb, jak bývá v těchto případech běžné.

Obrázek 6 Kurzy.cz - úvěrová kalkulačka⁶⁰

Jiné webové stránky vytváří srovnání bankovních i nebankovních produktů pouze na základě zvolené výši úvěru. Mezi takové stránky lze zařadit například i stránku www.pujcka.co.

4.2 Návrh modelu pro výběr nejvhodnějšího věřitele

V této části dochází k navržení vlastního modelu, jenž by měl spotřebiteli doporučit pro něj nejvýhodnějšího věřitele a jeho, resp. jejich produkt či produkty. Model by měl zohlednit několik vybraných kritérií, které jsou dle zájemce o půjčku významné. Výsledkem modelu bude doporučení produktu, který bude vyhovovat nejlépe zadaným kritériím. V případě, že ze zadaných údajů bude patrné, že nelze úvěrový produkt vůbec poskytnout, bude uživateli doporučeno změnit zadané údaje.

⁵⁹ Spotřebitelské úvěry - Měsec.cz. Dostupné z: <https://www.mesec.cz/pujcky/spotrebitejske-uvery/>.

⁶⁰ Úvěrová kalkulačka 2021 | Kurzy.cz. Dostupné z: <https://www.kurzy.cz/pujcky/uverova-kalkulacka/>.

Navržený model bude následně aplikován na čtyři konkrétní případy, ve kterých klienti poptávají velmi nízkou, nízkou, středně vysokou a vysokou sumu. Model bude zaměřen zejména na kritéria a parametry získaných od finančních institucí.

4.2.1 Vybraná kritéria pro konstrukci modelu

Výběr kritérií je stěžejní pro konstrukci daného modelu. Kritéria jsou vybírána dle jejich důležitosti a významnosti při podávání žádosti o úvěrový produkt. Kromě základních parametrů budou v modelu zahrnuty i parametry rozšiřující na základě, kterých pak bude možné doporučit nejvhodnější produkt či upozornit na změnu zadaných parametrů. Jedná se o následující kritéria:

- Požadovaná výše,
- doba splatnosti,
- úroková sazba a RPSN,
- výše splátky,
- pojištění schopnosti splácet,
- poplatky spojené s poskytnutím, vedením a správou úvěru,
- členství v registrech,
- výhody a benefity při splácení,
- původ úvěrové instituce.

Jednotlivá kritéria jsou blíže charakterizována níže.

Požadovaná výše závazku je stěžejním parametrem, který je pro každého, kdo o úvěrovém závazku uvažuje. Každý předmět či služba má hodnotu vyčíslenou v příslušné měně, ve které je nabízena. V případě, že spotřebitel nemá vlastní prostředky či je nemá v úmyslu využít na transakci spojenou s nákupem, pak od úvěrové instituce požádá o částku v plně potřebné výši a následně už jen záleží, jak jeho žádost daný finanční dům vyhodnotí.

Doba splatnosti hraje důležitou roli ve chvíli, kdy si dlužník potřebuje půjčit vysokou částku, ale není schopen hradit splátky v takové výši, aby závazek za několik měsíců či nižších jednotek let splatil. Splatnost úvěru si dle příslušného věřitele nastaví na maximální dobu splatnosti, čímž nezatíží svůj rozpočet. Tato skutečnost sebou samozřejmě taktéž nese určitá negativa, s rostoucí dobou splatnosti taktéž roste úrok a celková suma, která je za půjčení prostředků hrazena. Úroková sazba je obvykle uváděna roční a čím déle je úvěr splácen, tím více na úrocích věřitel získá.

Úroková sazba je jeden z hlavních ukazatelů, dle kterého si zájemci o úvěr vybírají ten pro ně nejvhodnější. Každý, kdo si peněžní prostředky vypůjčuje, požaduje co nejnižší úrokovou sazbu, aby pro něj nebyly půjčené peníze příliš drahé. Úroková sazba samozřejmě nemůže být tím nejdůležitějším při výběru úvěrového produktu, nesmí být hlavním a vůbec ne jediným ukazatelem. I přesto má ale při porovnání nabídek poměrně významnou a nezastupitelnou roli.

RPSN je ještě o něco významnějším ukazatelem právě proto, že jeho složení plyne z úrokové sazby a dalších případných poplatků. Roční procentuální sazba nákladů tedy říká, kolik dlužník ročně zaplatí na úrocích a poplatcích.

Výše splátky je rozhodujícím ukazatelem mimo jiné i pro žadatele, jejichž příjem není vysoký a příliš vysoká splátka nového závazku by mohla negativně ovlivnit rozpočet dané domácnosti. Tuto skutečnost je vhodné při vybírání vhodného produktu zohlednit. Výše splátky se odvíjí nejen od vypůjčené částky, ale také od doby splatnosti závazku. Čím je tato doba delší, tím více se splátka snižuje. Nezbytné je taktéž vzít v potaz, že čím déle dlužník svůj závazek splácí, tím vyšší jsou náklady na úroky a další případné poplatky.

Pojištění schopnosti splácet. Možnost sjednat si pojištění schopnosti splácet závazek či obdobný produkt, při čerpání finančních prostředků z úvěru, je pro některé žadatele o úvěr nezbytnou doplňkovou službou, bez které nejsou ochotni úvěrovou dokumentaci, resp. samotnou žádost podepsat.

Při sjednání pojištění schopnosti splácet je obvykle pokryt výpadek příjmů v případě ztráty zaměstnání, dlouhodobé pracovní neschopnosti, ošetřování člena rodiny či invalidita, nebo úmrtí. Stejně, jako jiné druhy pojištění, i toto poskytuje pojištěnému snížení rizika, resp. jeho přenosu na pojistitele v případě výskytu komplikací se splácením, jež pojištění pokrývá.

U jednotlivých společností se liší způsob výpočtu či úhrady pojištění, některé společnosti účtují platbu pojistného procentuálně vzhledem k výši splátky nebo jistiny. Jiné společnosti dlužníkovi účtují každý měsíc fixní částku za pojištění bez ohledu na výši splátky či jistiny. V některých případech se mírně odchylují předměty pojištění, obvykle v závislosti na zdroji příjmu žadatele, jejich hlavní body ale zůstávají zachovány u všech věřitelů.

Poplatky spojené s poskytnutím, vedením a správou úvěru. V dnešní době, kdy vše, co je možné se pomalu, ale jistě automatizuje, což znamená, že činnost, kterou dříve zastával člověk, dnes již provádí systém dle nastavených pravidel. Z tohoto důvodu by se tedy mohlo jevit, že věřitelé nemají žádnou starost či náklady spojené se správou úvěrových účtů za celou dobu jejich živostnosti. Poplatek za vedení úvěrového účtu či poskytnutí úvěru již dnes příliš častý

není, poplatek za předčasné splacení závazku je upraven zákonem o spotřebitelském úvěru. Finančním institucím se tedy investice vynaložené na zautomatizování procesů nejčastěji vrací formou jediného zbývajícího výnosu z úvěru a tím jsou úroky. Z důvodu konkurenceschopnosti musely být jiné poplatky spojené s úvěrem upozaděny. I přesto lze na trhu dohledat úvěrové společnosti, které poplatky tohoto typu stále účtují.

Pro klienta je z tohoto pohledu nejlepším věřitelem ten, který nemá žádné dodatečné poplatky spojené se správou úvěrového účtu a nezvýší tak dlužníkovy náklady, jenž by byl nucen za půjčené prostředky hradit.

Členství v registrech. Pro některé klienty může zvyšovat důvěryhodnost, pokud je příslušná společnost součástí registrů ať už dlužníků či registrů úvěrových, ve kterých jsou uvedeny všechny osoby, které v minulosti využily, či aktuálně čerpají úvěrový produkt. V případě, že daná instituce se mezi členy příslušných registrů nachází, má možnost žadatele o úvěr prověřovat právě v registrech, jejichž jsou členy. I na základě tohoto aspektu může společnost prověřit potenciálního dlužníka a jeho kredibilitu či bonitu důkladněji a svědomitěji. Absence členství naopak znamená, že daný subjekt nemá k datům v registrech přístup a nemůže být schopen provést dostatečnou úvěrovou analýzu žadatele. Mezi nejvyužívanější registry lze řadit:

- SOLUS,
- Czech banking credit bureau,
- Czech non-banking credit bureau.

Sdružení **SOLUS** (Sdružení na ochranu leasingu a úvěrů spotřebitelům), eviduje dlužníky, kteří mají prodlení se splátkou svého závazku, který není úvěrem, může se jednat o platby za energie, služby mobilního operátora a další. Členy SOLUS jsou ale i úvěrové instituce ať už bankovní či nebankovní, dále stavební spořitelny, leasingové společnosti nebo poskytovatelé P2P půjček. *"SOLUS, zájmové sdružení právnických osob, přispívá v rámci tzv. odpovědného úvěrování k prevenci předlužování spotřebitelů, k prevenci růstu počtu dlužníků v prodlení, ke zvyšování vymahatelnosti stávajících dluhů po splatnosti a rovněž ke snižování potenciální finanční ztráty věřitelů. Díky informacím z více ekonomických sektorů poskytuje sdružení SOLUS komplexní, a na českém trhu unikátní pohled na platební morálku klientů členských společností. Registry klientských informací, které obsahují informace z více ekonomických sektorů, vyzdvihují díky jejich funkčnosti a efektivitě ve svých studiích opakovaně například Světová banka či OECD."*⁶¹

⁶¹ SOLUS: O sdružení SOLUS. Dostupné z: <https://www.solus.cz/o-sdruzeni/>.

Czech banking credit bureau (CBCB) nebo také Bankovní registr klientských informací (BRKI) eviduje veškeré úvěrové závazky, které byly dlužníkům poskytnuty. Velká část bankovních domů na českém trhu jsou součástí tohoto registru a taktéž jsou povinny reportovat vývoj platební morálky klienta u příslušných závazků. Evidování jsou tedy klienti, jež splácejí své závazky bez nejmenších potíží, což je pro takové dlužníky velkým pozitivem v očích věřitelských společností, nebo také klienti, kteří mají potíže se splátkami a dochází příp. k vymáhání závazku, jeho zesplatnění či odepsání závazku věřitelem. *"Bankovní registr obsahuje informace pouze o smluvních (úvěrových) vztazích mezi bankami a jejich klienty. Databáze nabízí uživatelům nejen pohled na současný stav zadlužení klienta, ale také zpětně na historické hodnoty. Informace v BRKI jsou aktualizovány na měsíční bázi. Pro potřebu vzájemného informování bank jsou v BRKI uchovávány po dobu trvání smluvního (úvěrového) vztahu mezi klientem a bankou a po dobu dalších 4 let po jeho ukončení."* ⁶²

Czech non-banking credit bureau. Nebankovní registr klientských informací (NRKI) či Czech non-banking credit bureau je obdobou výše uvedeného bankovního registru. Tento ovšem slouží pro evidování a reportování nebankovních půjček a úvěrů. Členové, kteří mají povinnost závazky poskytnuté klientům reportovat jsou nebankovní úvěrové instituce anebo leasingové společnosti. *"CNCB bylo založeno v roce 2004 za účelem zajištění a zprostředkování vzájemného informování věřitelských subjektů (leasingových a úvěrových společností) o údajích vypovídajících o bonitě, důvěryhodnosti a platební morálce jejich klientů – fyzických a právnických osob. CNCB shromažďuje od věřitelských subjektů údaje o jejich klientech, zajišťuje jejich zpracování a provozuje Nebankovní registr klientských informací (NRKI)."* ⁶³

Informace z registrů jsou mimo jiné důležité i pro zamezení úvěrování dlužníků jejichž závazky jsou příliš vysoké anebo jejich platební morálka není nikterak pozitivní. Poskytování nových půjček či úvěrů těmto dlužníkům obvykle způsobuje vícenáklady na příp. vymáhání či poměrnou ztrátu při prodeji pohledávky třetí straně. Na trhu ovšem existují společnosti, které si na podobném principu svůj podnikatelský záměr dokonce postavili.

Výhody a benefity při splácení. Jako konkurenční výhodu lze považovat jisté benefity a výhody, které úvěrové společnosti nabízejí za bezdelikventní splácení, či doplacení závazku v předem stanoveném termínu. Jedná se o jeden ze způsobů, jak zvýšit atraktivitu nabízeného úvěru a nalákat tak větší množství potenciálních dlužníků. Taktéž se může jednat o způsob, jak dlužníky motivovat k bezproblémovému splácení závazků a zvýšení pravděpodobnosti, že

⁶² CBCB – Czech Banking Credit Bureau: O CBCB. Dostupné z: <https://www.cbcb.cz/o-cbcb/>.

⁶³ CNCB – Czech Non-Banking Credit Bureau: O CNCB. Dostupné z: <https://www.cncb.cz/o-cncb/>.

závazky budou řádně a včas splaceny. S těmito výhodami má dlužník možnost získat výhodnější úrokovou sazbu, či úroky neplatí vůbec žádné a po doplacení úvěru obdrží od společnosti finanční prostředky.

Původ úvěrové instituce. V dnešní době se bankovní a nebankovní instituce, co se poskytování úvěrů a půjček, velmi přibližují a je poměrně náročné zjistit, který produkt je nejvhodnější, zda ten bankovní či nebankovní, kvalita obou sektorů je na poměrně vysoké úrovni. Stejně jako bankovní, tak i nebankovní instituce musí získat licenci České národní banky pro poskytování úvěrových produktů, která následně nad těmito subjekty vykonává dozor. Vzhledem k tomu, že získání bankovní licence doprovází přísnější požadavky a regulátor vykonávající dozor musí při provádění pravidelných kontrol prověřovat větší množství záznamů, dat a informací, mohou se bankovní domy jevit jako důvěryhodnější.

Existují lidé, kteří by v případě potřeby úvěru oslovili pouze bankovní instituce, jiným záležitosti více na parametrech úvěru a příslušného produktu a zda se jedná o bankovního či nebankovního věřitele již není tak podstatné. Nebankovní věřitelé taktéž mohou doplácet na minulé roky, kdy se s tímto označením pojily spíše negativní nálady než ty pozitivní. Bylo to zejména z důvodu absence dnes již pět let platného a účinného zákona o spotřebitelském úvěru, resp. jeho novely, který posílil roli dlužníka a zvýšil jeho ochranu. Před přijetím novely zákonodárci nebyl trh s úvěry a půjčkami natolik regulován a někteří poskytovatelé se nezdráhali poskytovat mírně řečeno nemorální a neetické úvěrové produkty.

Dokládání příjmů. Zákon o spotřebitelském úvěru, který věřitelským společnostem ukládá povinnost dostatečně prověřit potenciálního dlužníka před samotným poskytnutím úvěru, ovlivnil velké množství společností na trhu. Některé společnosti zanikly, jiné byly založeny, v souladu se zákonem a zásadami bezpečného půjčování. Dnes by se již na trhu neměli vyskytovat věřitelé, kteří bez dostatečného ověření příjmů dlužníka poskytnou úvěrový produkt.

Na základě průzkumu a analýzy trhu a informací, které věřitelé na svých webových stránkách uvádějí, došlo k nalezení několika věřitelů či zprostředkovatelů, kteří by byli ochotni úvěr poskytnout, aniž by předem prověřili registry, a dokonce i příjem žadatele, jak jim nepřímě zákon ukládá v § 86 odst. 1: "*Poskytovatel před uzavřením smlouvy o spotřebitelském úvěru nebo změnou závazku z takové smlouvy spočívající ve významném navýšení celkové výše spotřebitelského úvěru posoudí úvěruschopnost spotřebitele na základě nezbytných, spolehlivých, dostatečných a přiměřených informací získaných od spotřebitele, a pokud je to*

nezbytné, z databáze umožňující posouzení úvěruschopnosti spotřebitele nebo i z jiných zdrojů. Poskytovatel poskytne spotřebitelský úvěr jen tehdy, pokud z výsledku posouzení úvěruschopnosti spotřebitele vyplývá, že nejsou důvodné pochybnosti o schopnosti spotřebitele spotřebitelský úvěr splácet."⁶⁴ Jedná se například o společnost DSCredit s.r.o., která poskytuje úvěry do výše 100 000 CZK, jak uvádí na svých stránkách, bez nutnosti doložení příjmů a prověřování registrů.⁶⁵ Tuto společnost není do srovnání možné zahrnout z důvodu nedostatečného množství informací na webových stránkách, pravděpodobně z důvodu, že se jedná o zprostředkovatele úvěrů. Další společnosti, která na svých webových stránkách uvádí podobná tvrzení je VOLSOR s.r.o.⁶⁶ Ovšem i v tomto případě se jedná s největší pravděpodobností o zprostředkovatele úvěru pro spotřebitele.

U všech žadatelů zejména u těch, kteří pobírají nízké či nepravděpodobné příjmy nebo některé druhy sociálních dávek, by měl věřitel důkladně a pečlivě prověřit jejich bonitu a kredibilitu, aby mohl určit pravděpodobnost, že poskytnuté finanční prostředky budou dlužníkem taktéž řádně splaceny, včetně příslušenství. Neprovedení dostatečné úvěrové analýzy se věřitel vystavuje riziku zneplatnění smlouvy, jak uvádí Zákon o spotřebitelském úvěru § 87 odst. 1 "*Poskytne-li poskytovatel spotřebiteli spotřebitelský úvěr v rozporu s § 86 odst. 1 větou druhou, je smlouva neplatná. Spotřebitel může uplatnit námitku neplatnosti v tříleté promlčecí lhůtě běžící ode dne uzavření smlouvy. Spotřebitel je povinen vrátit poskytnutou jistinu spotřebitelského úvěru v době přiměřené jeho možností.*"⁶⁷

Lidé v tíživé životní situaci by se neměli uchýlovat k získání finančních prostředků u nebankovních úvěrových společností, takové jednání obvykle vede k ještě větším problémům a nezřídka končí i zabavováním movitých či nemovitých věcí v rámci exekučního řízení.

Vzhledem k tomu, že všechny společnosti, které byly do výběru zahrnuty, příjem u žadatelů ověřují, byl tento parametr z modelu vynechán. I přesto se jedná o parametr, který není hodno opomíjet a společnosti, které příjem u žadatele neověřují a nemají o něm žádné informace, nelze považovat za důvěryhodné instituce.

⁶⁴ Zákon o spotřebitelském úvěru. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-257#cast6>.

⁶⁵ Turbocredit: Jak Turbocredit funguje?. Dostupné z: <https://www.turbocredit.cz/#jak-to-funguje>.

⁶⁶ CreditLike [online]. Dostupné z: <https://creditlike.cz>.

⁶⁷ Zákon o spotřebitelském úvěru. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-257#cast6>.

5 APLIKACE NAVRŽENÉHO MODELU

Obsah páté kapitoly je zaměřen na praktickou ukázkou navrženého modelu a jeho případné porovnání s ostatními modely, které byly výše zmíněny. Jak je již zmíněno, základem modelu jsou následující kritéria:

- požadovaná výše,
- doba splatnosti,
- úroková sazba a RPSN,
- výše splátky,
- pojištění schopnosti splácet,
- poplatky spojené s poskytnutím, vedením a správou úvěru,
- členství v registrech,
- výhody a benefity při splácení,
- původ úvěrové instituce.

Praktické užití modelu je znázorněno na případech čtyř různých žadatelů a jejich specifických požadavků. Jejich nároky a potřeby včetně výstupů z vytvořeného modelu jsou obsahem následujících podkapitol. Model je navržen pouze na základě ukazatelů kvantitativních, nezohledňují žádné subjektivní názory, kredibilitu či podobné faktory jednotlivých společností, a to z důvodu právě nedostatečné objektivnosti při tvorbě podobného kritéria.

5.1 Specifikace žadatelů a výstupy z navrženého modelu

Pro možnou aplikaci modelu došlo k výběru čtyř fiktivních žadatelů, kteří mají různé preference a požadavky. Každý z nich požaduje jinou výši úvěru. Někteří upřednostňují výši splátky, další se zaměřují spíše na úrokové sazby a jiné atributy.

Tabulka uvedena v příloze B, která obsahuje parametry vybraných institucí, jejichž produkty jsou porovnávány, obsahuje i orientační výše splátek, k jejichž získání došlo prostřednictvím úvěrových kalkulaček, které má drtivá většina těchto institucí k dispozici na svých webových stránkách. Vždy je ale třeba zmínit, že se jedná pouze o orientační výši. Konkrétní výše splátky a příp. úroková sazba je počítána až na základě podání žádosti žadatelem a provedením úvěrové analýzy věřitelem.

K samotnému výběru nejvhodnějšího věřitele dochází na základě funkce rozšířeného filtru v software Microsoft Excel, díky kterému je dle požadovaných parametrů jednotlivých žadatelů filtrován odpovídající produkt a jeho poskytovatel.

5.1.1 Žadatel č. 1

První žadatel poptává úvěr ve výši 5 000 CZK, jehož splatnost je 30 dní, úroková sazba nižší než 5,49 % a nemá v úmyslu přeplatit více než 999 CZK, proto musí být konečná splátka nižší než 6 000 CZK. Jiné požadavky na závazek nemá a vzhledem k tomu, že bankovní instituce mezi splátkovými úvěry takový produkt obvykle nenabízí, bude se muset spokojit s nebankovními institucemi. Požadavky prvního žadatele jsou shrnuty v Tabulce č. 2.

Tabulka 2: Preference žadatele č. 1⁶⁸

Požadovaná výše (CZK)	Minimální úroková sazba (% p.a.)	Doba splatnosti	Orientační výše splátky #1 (v CZK)
5 000	<5,49	30 dnů	<6000

Mezi společnostmi, které splňují výše uvedené se řadí tři poskytovatelé nebankovních půjček, kteří jsou uvedeni v Tabulce č. 3. Jedná se o společnost Zaplo Finance s.r.o., Kamali, jenž je obchodní značkou společnosti Home Credit s.r.o. a třetí je společnost Viva Credit s.r.o.

Tabulka 3: Výstup modelu u žadatele č. 1⁶⁹

Instituce	Minimální úroková sazba (% p.a.)	Maximální doba splatnosti	Orientační výše splátky #1 (v CZK)
Zaplo – první půjčka	0,00	30 dnů	5 000
Kamali	0,00	30 dnů	5 165
Viva Credit – první půjčka	0,00	35 dnů	5 000

Společnost Zaplo stejně jako Viva Credit neúčtuje u první půjčky žádné úroky ani poplatky spojené s půjčkou, to je taktéž důvod, proč pouze u společnosti Kamali zaplatí spotřebitel

⁶⁸ Vlastní zpracování.

⁶⁹ Vlastní zpracování.

o 165 CZK více, než kolik si půjčil. V případě, že by se mělo jednat o opakovanou půjčku, již by žadatel neměl na výběr a jako věřitele by volil pouze Kamali.

U nebankovních společností je taktéž nutno dbát zvýšené opatrnosti a než spotřebitel o úvěr požádá je nutné si o poskytovali zjistit potřebné informace. Při rozhodování mohou být nápomocny zkušenosti jiných klientů, kteří je prezentovali v síti internet. Pomoci také mohou nejruznější žebříčky srovnání úvěrových společností, kterým může být Navigátor bezpečného úvěru nebo Index bezpečného úvěrování sestavovaný organizací Člověk v tísni.

Žadatel by měl zvážit i jiný druh úvěrového produktu, který by mohl lépe vyhovovat jeho parametrům, resp. by mohl být bezpečnější a zároveň levnější. Při zodpovědném užívání kreditních karet někteří z věřitelů nabízejí bezúročná období, jiným obdobným produktem může být povolené přečerpání neboli kontokorentní úvěr. Tyto typy úvěrů však nejsou předmětem této práce, a proto jim není věnována větší pozornost.

5.1.2 Žadatel č. 2

V případě druhého žadatele je možné spatřit více preferencí. Tento požaduje částku 25 000 CZK se splatností 24 měsíců. Schopen je měsíčně na splátku uvolnit částku méně než 1 100 CZK. Kontakt s věřitelem druhému žadateli postačuje v elektronické podobě či telefonicky. Dalším parametrem je zde nulová tolerance jakýchkoliv poplatků za poskytnutí, vedení či jiný poplatek spojený se správou úvěru. Preference druhého žadatele znázorňuje Tabulka č. 4.

Tabulka 4: Preference žadatele č. 2

Požadovaná výše (CZK)	Doba splatnosti	Možnost kontaktu	Poplatek za poskytnutí, správu, vedení	Orientační výše splátky #2 (CZK)
25 000	24 měsíců	Elektronicky, telefonicky	NE	<1100

Zvoleným parametrům vyhovuje pouze jediný věřitel, který se řadí mezi bankovní domy a jedná se o společnost Moneta Money Bank a.s. V tomto případě hrála rozhodující roli výše splátky úvěru. Ostatní věřitelé mohli splňovat jiné parametry, ale splátku nižší než 1 100 CZK neměl nikdo jiný než zmíněný bankovní dům. Výstup modelu je obsažen v Tabulce č. 5.

Tabulka 5: Výstup modelu u žadatele č. 2⁷⁰

Instituce	Maximální doba splatnosti	Možnost kontaktu	Poplatek za poskytnutí, správu, vedení	Orientační výše splátky #2 (CZK)
Moneta Money bank – Půjčka na cokoliv	120 měsíců	Elektronicky, telefonicky, osobně	NE	1 096

5.1.3 Žadatel č. 3

Vzhledem k tomu, že žadatel č. 3 poptává vyšší sumu, má i více požadavků na úvěrový produkt. Třetí z fiktivních žadatelů hledá úvěr ve výši 100 000 CZK se splatností 36 měsíců, mimo elektronický a telefonický kontakt, požaduje i osobní setkání se zástupcem věřitele. Není schopen splácet více než 3 400 CZK měsíčně. Další parametrem je absence poplatku za předčasné splacení úvěru a přednost dá věřiteli, který klientům nabízí výhody při splácení závazku. V neposlední řadě třetí žadatel poptává závazek, u kterého je možné zřídit i pojištění schopnosti splácet, vzhledem k tomu, že se jedná o vyšší částku. Sumarizace výše uvedených parametrů je uvedena v Tabulce č. 6.

Tabulka 6: Preference žadatele č. 3⁷¹

Minimální výše (Kč)	Doba splatnosti	Pojištění schopnosti splácet	Možnost kontaktu	Výhody a benefity při splácení	Poplatek za předčasné splacení	Orientační výše splátky #3 (CZK)
100 000	36 měsíců	ANO	Elektronicky, telefonicky, osobně	ANO	NE	<=3400

Výše uvedené podmínky třetího z žadatelů splňují hned dva bankovní domy. Jedná se o ČSOB a Air bank a.s. Obě banky splňují požadované parametry a měsíční splátka se liší pouze o desítky korun. Údaje o závazcích obou vybraných věřitelů jsou uvedeny v Tabulce č. 7.

⁷⁰ Vlastní zpracování.

⁷¹ Vlastní zpracování.

Tabulka 7: Výstup modelu u žadatele č. 3⁷²

Instituce	Minimální úroková sazba (% p.a.)	Maximální úroková sazba (% p.a.)	Maximální doba splatnosti	Pojištění schopnosti splácet	Možnost kontaktu	Výhody při bezproblémovém splácení	Poplatek za předčasné splacení	Orientační výše splátky #3 (CZK)
ČSOB – Půjčka na cokoliv	10,00	individuální	96 měsíců	ANO	Elektronicky, telefonicky, osobně	ANO	NE	3 305
AirBank – Půjčka	3,90	17,90	92 měsíců	ANO	Elektronicky, telefonicky, osobně	ANO	NE	3 324

Pakliže žadatel nemá v úmyslu se rozhodovat na základě orientační výše splátky, může zvážit podání žádosti u obou domů a na základě úvěrové analýzy a vyhotovené nabídky se rozhodnout, který z příslušných produktů využije. Má-li žadatel v úmyslu závazek splatit do 3 měsíců od poskytnutí, jeví se jako výhodnější nabídka Československé obchodní banky, a.s., která v tomto případě neúčtuje žádné úroky za půjčené prostředky. Pokud žadatel ví, že bude splácet po celou dobu splatnosti, pak se může obrátit na AirBank a.s., kde získá lepší úrokovou sazbu za bezproblémové splacení.

5.1.4 Žadatel č. 4

Poslední z žadatelů požaduje nejvyšší úvěr, a to ve výši 350 000 CZK s dobou splatnosti 84 měsíců. Výše splátky pro tohoto žadatele není důležitá, více se zaměřuje na to, aby věřitel poskytoval pojištění schopnosti splácet. Kontakt stejně jako předchozí žadatel upřednostňuje spíše osobní, splátku požaduje nižší než 5 400 CZK. Taktéž hledá věřitele, který bude členem nebankovních či bankovních registrů a nabízí výhody při bezproblémovém splácení. Parametry, které žadatel č. 4 u půjčky preferuje, jsou uvedeny v Tabulce č. 8.

Tabulka 8: Preference žadatele č. 4⁷³

Minimální výše (Kč)	doba splatnosti	Pojištění schopnosti splácet	Možnost kontaktu	Výhody a benefity při splácení	Člen ne/bankovních registrů	Orientační výše splátky #4
350 000	84 měsíců	ANO	Elektronicky, telefonicky, osobně	ANO	ANO	<5400

⁷² Vlastní zpracování.

⁷³ Vlastní zpracování.

Výstupem modelu jsou opět společnosti disponující bankovní licencí. Společnosti ČSOB a AirBank nabízejí dle požadovaných kritérií ty nevhodnější produkty. Výstup modelu uvádí tabulka 9.

Tabulka 9: Výstup modelu u žadatel č. 4⁷⁴

Instituce	Maximální doba splatnosti	Pojištění schopnosti splácet	Možnost kontaktu	Člen ne/bankovních registrů	Výhody a benefity při splácení	Orientační výše splátky #4
ČSOB – Půjčka na cokoliv	96 měsíců	ANO	elektronicky, telefonicky, osobně	ANO	ANO	5 365
AirBank – Půjčka	92 měsíců	ANO	elektronicky, telefonicky, osobně	ANO	ANO	5 358

5.2 Komparace výsledků navrženého modelu s vybranými modely

Dle preferencí fiktivních žadatelů došlo k vybraní nevhodnějších produktů. Zaznamenané výsledky je možné shlédnout výše. Pro ověření kredibility navrženého modelu je vhodné jednotlivé výsledky porovnat s vybranými modely, jež jsou zmíněny výše. V rámci srovnání je však zohledněna skutečnost, že modely, které klientům nabízejí nejideálnější produkt dle jimi nastavených kritérií vybírají tento produkt obvykle z celého úvěrového trhu napříč všemi poskytovateli. V této práci však dochází pouze k vytvoření vzorku zástupců jednotlivých úvěrových institucí a nejsou zde zahrnuty všechny instituce, které úvěrové produkty nabízejí.

5.2.1 Navržený model vs. Navigátor bezpečného úvěru a Index odpovědného úvěrování

S ohledem na skutečnost, že autoři modelů Navigátoru bezpečného úvěru a Indexu odpovědného úvěrování se mimo jiné zaměřovali i na kvalitativní kritéria např.: na morálnost úvěrových institucí při poskytování půjček, dodatečné náklady na úvěry, skryté poplatky, sankční úroky, dostupnost informací o produktu atp., dochází k odlišnosti v porovnání s navrženým modelem, který zahrnuje pouze kritéria kvantitativní.

Navigátor bezpečného úvěru. Tvůrci Navigátoru bezpečného úvěru se zaměřovali na modelové případy s jinými parametry, není tak zcela možné srovnání jednotlivých výstupů

⁷⁴ Vlastní zpracování.

provést. Nicméně s ohledem na komplexnost tohoto nástroje, je vhodné uvést alespoň společnosti, které obsadily první místa.

Pět nejvhodnějších společností dle Navigátoru v oblasti mikroúvěru na částku 5 000 a splatnost 30 dní jsou následující:

- 1) Česká spořitelna, a.s.,
- 2) Kamali,
- 3) Československá obchodní banka, a.s.,
- 4) SWISS FUNDS, a.s.,
- 5) Zaplo Finance s.r.o.⁷⁵

Mezi výsledných pět společností se probjovaly i Kamali a Zaplo Finance s.r.o., které jsou taktéž výstupem navrženého modelu.

Druhý modelový případ Navigátoru – úvěr ve výši 100 000 Kč se splatností 60 měsíců. Po provedení potřebné analýzy bylo pět prvních společností seřazeno následovně:

- 1) Česká spořitelna, a.s.,
- 2) Československá obchodní banka, a.s.,
- 3) Home Credit a.s.,
- 4) Air Bank a. s.,
- 5) mBank S.A., organizační složka.⁷⁶

Je zřejmé, že i zde má bankovní licence na poskytování úvěrových produktů podstatný vliv. Čtyři z pěti úvěrových institucí jsou držitelé bankovní licence, což se pozitivně projevilo při srovnání jednotlivých společností.

Navržený model pro výběr nejvhodnějšího produktu jako výsledek u třetího žadatele, který poptává 150 000 CZK na 36 měsíců, uvádí taktéž ČSOB a AirBank i přesto, že jednotlivá kritéria v porovnávaných modelech nejsou totožná.

V případě **Indexu odpovědného úvěrování** je taktéž vhodné alespoň uvést pět nejlépe hodnocených společností v oblasti mikroúvěrů a spotřebitelských úvěrů.

⁷⁵ Navigátor bezpečného úvěru. Dostupné z: <http://www.eeip.cz/cs/poradenstvi/klicove-transakce/navigator-bezpecneho-uveru/>.

⁷⁶ Navigátor bezpečného úvěru. Dostupné z: <http://www.eeip.cz/cs/poradenstvi/klicove-transakce/navigator-bezpecneho-uveru/>.

U Mikroúvěrů dochází k obdobným výsledkům stejně jako u výše zmíněného Navigátoru. Mezi pět nejlepších se řadí:

- 1) Kamali,
- 2) Air Bank a.s.,
- 3) Home Credit a.s.,
- 4) Česká spořitelna, a.s.,
- 5) COFIDIS s.r.o.⁷⁷

V kategorii spotřebitelských úvěrů se po vyhodnocení všech kritérií mezi nejlepšími pět společností dostaly:

- 1) Airbank,
- 2) Zonky,
- 3) Home Credit,
- 4) Česká spořitelna,
- 5) Cofidis.⁷⁸

Jak ve výsledcích Navigátoru, tak i Indexu odpovědného úvěrování se objevují obdobné společnosti, některé z nich doporučuje i navržený model, jako nejvhodnější věřitele.

5.2.2 Navržený model vs. Skoringová karta Zlaté koruny

Skoringová karta od Zlaté koruny je pravděpodobně nejkomplexnější "úvěrová kalkulačka" v porovnání s ostatními vybranými modely, zejména v oblasti získávání údajů o žadateli. Model Zlaté koruny požaduje vyplnění nezvykle velkého množství údajů o žadateli – podobně jako úvěrové instituce, o požadovaném úvěru je třeba vyplnit již jen několik základních dat.

Žadatel č. 1. U prvního fiktivního žadatele nelze proces porovnání provést z prostého důvodu, u modelu Skoringové karty není možné zvolit dobu splatnosti nižší, než je jeden rok.

Žadatel č. 2. Ve druhém případě, žadatele, který poptává úvěr ve výši 25 000 Kč na 24 měsíců se splátkou nižší než 1 100 CZK nabízí úvěry, které by mohly vyhovovat požadavkům (Skoringová karta nezahrnuje kritérium výši splátky). Výslednými třemi doporučenými institucemi, resp. produkty jsou:

⁷⁷ Člověk v tísní porovnal malé půjčky: úroky až v řádu stovek procent ročně, desetitisícové náklady při půlročním nesplácení | Jak přežít dluhy. Dostupné z: <https://www.jakprezidluhy.cz/clovek-v-tisni-porovnal-male-pujcky-uroky-az-v-radu-stovek-procent-rocne-desetitiscove-naklady-0>.

⁷⁸ Index odpovědného úvěrování napoví, kde je bezpečné si půjčit a komu se naopak raději vyhnout | Jak přežít dluhy. Dostupné z: <https://www.jakprezidluhy.cz/index-odpovedneho-uverovani-napovi-kde-je-bezpecne-si-pujcit-komu-se-naopak-radeji-vyhnut-0>.

- 1) Online půjčka České spořitelny,
- 2) Půjčka AirBank,
- 3) Hello půjčka – do 9 minut.⁷⁹

Tato skutečnost je zachycena na obrázku 7. Výstup daného modelu neobsahuje modelový příklad dle zadaných údajů, ale shrnutí informací, které jsou dostupné na webových stránkách jednotlivých poskytovatelů. Pomocí Skoringové karty je tedy možné zjistit, zda existuje šance na schválení úvěru. Dále má žadatel možnost na webových stránkách vybraných věřitelů spočítat orientační úrokovou sazbu či splátku, ve výstupu modelu od Zlaté koruny tyto informace však obsaženy nejsou. Tvůrci se pravděpodobně více zaměřovali zejména na výpočet reálnosti poskytnutí úvěru a agregace informací k jednotlivým věřitelům a jejich produktům.

Nejvhodnějším produktem, který byl určen na základě navrženého modelu byla stanovena Půjčka na cokoliv od společnosti Moneta Money bank.

ZODPOVĚDNÉ ZADLUŽOVÁNÍ - Skoringová karta

Půjčka bude pravděpodobně **schválena**.

Parametry požadovaného úvěru jsou: **výše úvěru 25 000 Kč a délka úvěru 2 roky**

Niže naleznete úvěry, které by mohly odpovídat vašim požadavkům. Pokud vás tyto produkty nezaujaly, podívejte se na kompletní [nabídku úvěrových produktů](#).

Základní parametry			
Možnost odkladu splátek, jistiny i úroku	ano	ano	ano
Minimální výše úvěru (Kč)	2.000,00	5.000,00	20.000,00
Maximální výše úvěru (Kč)	375.000,00	900.000,00	1.000.000,00
Minimální úroková sazba (%)	4,99	3,90	4,99
Profil			
Ocenění	DISKUSE		DISKUSE
Poslední aktualizace	10.03.2021	09.03.2021	04.03.2021
Okruh uživatelů	Klienti s účtem a internetovým	Produkt je určen pro nejširší veřejnost	Fyzické osoby starší 18 let

Obrázek 7 Skoringová karta – žadatel č. 1⁸⁰

⁷⁹ ZODPOVĚDNÉ ZADLUŽOVÁNÍ – Skoringová karta. Dostupné z: <http://www.zlatakoruna.info/formular/zodpovedne-zadluzovani-skoringova-karta>.

⁸⁰ ZODPOVĚDNÉ ZADLUŽOVÁNÍ – Skoringová karta. Dostupné z: <http://www.zlatakoruna.info/formular/zodpovedne-zadluzovani-skoringova-karta>.

Žadatel č. 3. Žadatel s pořadovým číslem tři požaduje mimo jiné částku 100 000 Kč se splatností 36 měsíců a splátkou nepřevyšující částku 3 400 Kč. Doporučené instituce a jejich produkty, se kterými Skoringová karta přichází, jsou následující:

- 1) Fér konsolidace s bonusovou sazbou (Sberbank),
- 2) Fér půjčka s bonusovou sazbou (Sberbank),
- 3) Online půjčka České spořitelny.⁸¹

Stejně jako v předchozím případě ani zde nedochází ke shodě s výsledkem, který byl určen na základě navrženého modelu. Pravděpodobně tato situace vzniká z důvodu, že banky (kromě Air Bank a.s.), které byly doporučeny Skoringovou kartou nejsou zařazeny mezi vybranými bankami u navrženého modelu.

Žadatel č. 4. Poslední z žadatelů poptává závazek ve výši 350 000 CZK, jehož splatnost je 84 měsíců s úrokovou sazbou nižší než 3,5 % p.a. Stejně jako v předchozím případě i zde dochází po zadání parametrů k doporučení totožných věřitelů a jejich produktů, tedy:

- 1) Fér konsolidace s bonusovou sazbou (Sberbank),
- 2) Fér půjčka s bonusovou sazbou (Sberbank),
- 3) Online půjčka České spořitelny.⁸²

Výstupy z obou modelů se liší pravděpodobně z důvodu, že bankovní instituce, které jsou Skoringovou kartou doporučovány, nejsou zařazeny mezi vybrané instituce navrženého modelu. Vzhledem k tomu, že přesný algoritmus modelu Zlaté koruny není veřejný, lze se jen domnívat, na které kritérium autoři kladly největší důraz, a které má naopak nejmenší váhu.

5.2.3 Navržený model vs. Finparáda.cz kalkulačka

Stejně jako v případě Skoringové karty Zlaté koruny, dojde k aplikaci požadavků fiktivních žadatelů o úvěrové produkty i u kalkulačky Finparáda.cz a následně dojde k výsledkům. Kalkulačka, která je dostupná na webu Finparáda není natolik komplexní, jako výše uvedená Skoringová karta. Tuto skutečnost lze vyzorovat již při zadávání údajů, jejichž množství je minimální a zaměřené pouze na parametry poptávaného úvěru.

Žadatel č. 1. Kalkulačky autorů Finparády jsou rozděleny do několika kategorií. V tomto případě je relevantní kategorie "Mikropůjčky". Zde postačuje uvést požadovanou výši a

⁸¹ ZODPOVĚDNÉ ZADLUŽOVÁNÍ – Skoringová karta. Dostupné z: <http://www.zlatakoruna.info/formular/zodpovedne-zadluzovani-skoringova-karta>.

⁸² ZODPOVĚDNÉ ZADLUŽOVÁNÍ – Skoringová karta. Dostupné z: <http://www.zlatakoruna.info/formular/zodpovedne-zadluzovani-skoringova-karta>.

splatnost závazku ve dnech. Do kalkulačky tedy byla uvedena částka 5 000 CZK a splatnost závazku 30 dní, tak jak žadatel č. 1 požaduje.

Výstup kalkulačky zachycuje obrázek 8. Přední příčky obsadily společnosti s produkty, které nenavyšují půjčenou částku o žádné další náklady – úroky, poplatky za poskytnutí atd. Klient tedy vrátí totožnou výši, kterou si půjčuje, za předpokladu, že nedochází k prodlení se splátkou. Mezi společnostmi splňující zadané parametry patří:

- 1) CrediOn – první půjčka,
- 2) Ferratum Bank – první půjčka,
- 3) Via SMS - 1. půjčka na účet 0 %,
- 4) Zaplo – první půjčka,
- 5) Kamali.⁸³

Výsledek kalkulačky lze srovnat s výstupem navrženého modelu, u kterého došlo k výběru následujících společností:

- 1) Zaplo – první půjčka,
- 2) Kamali,
- 3) Viva Credit – první půjčka.

Výstupy obou modelů se jeví jako velmi podobné a liší se pouze v rozsahu společností, kterých je u navrženého modelu méně.

⁸³ Spotřebitelské úvěry – Finparáda. Dostupné z: <https://www.finparada.cz/Pujcky-Kalkulacka-Spotrebnych-Uveru.aspx>.

Kalkulačka - spočítejte si, jaká mikropůjčka je pro Vás nejlepší:

[Články v rubrice](#)

Počítat pro všechny společnosti vybrané společnosti

Výše půjčky (v Kč)

Délka splatnosti (ve dnech)

[Zpracovat](#)

Společnost	Produkt	Výše úvěru (v Kč)	Poplatek + úroky (v Kč)	Celkem zaplatím (v Kč)	Detail	Hodnocení uživatelů	Pokračovat
CreditOn	První půjčka	5 000,00	0,00	5 000,00		3x Hodnot'	>>>
Ferratum Bank	První půjčka	5 000,00	0,00	5 000,00		9x Hodnot'	>>>
Via SMS	1. půjčka na účet 0%	5 000,00	0,00	5 000,00		6x Hodnot'	>>>
Zaplo	První půjčka	5 000,00	0,00	5 000,00		15x Hodnot'	>>>
Kamali	Půjčka Kamali ★★★★★	5 000,00	165,00	5 165,00		10x Hodnot'	>>>
Zaplo	Zaplo půjčka ★★★★★	5 000,00	1 150,00	6 150,00		19x Hodnot'	>>>
Via SMS	Flexibilní půjčka ★★★★★	5 000,00	1 200,00	6 200,00		7x Hodnot'	>>>
CreditOn	Rychlá půjčka	5 000,00	1 250,00	6 250,00		8x Hodnot'	>>>
CreditPortal	Bezhotovostní půjčka Credit 30	5 000,00	2 328,77	7 328,77		8x Hodnot'	>>>

Obrázek 8 Finparáda.cz kalkulačka – žadatel č. 1⁸⁴

Žadatel č. 2. V případě druhého žadatele již dochází k výběru věřitelů na základě kalkulačky pro spotřebitelské úvěry. Do kalkulačky jsou uváděny parametry týkající se požadované výše a doby splatnosti. Kalkulačka Finparáda.cz taktéž neumožňuje zadat další parametry (výši splátky, výši úrokové sazby atd.)

Část výstupu kalkulačky zobrazuje obrázek 9, ze kterého je patrné, že jsou jednotlivé nabídky řazeny od nejnižší úrokové sazby, resp. RPSN. Jako jednoznačně nejlepší ze všech ostatních produktů je označena Půjčka na cokoliv od společnosti Zonky (Benxy). Na druhém místě s lehce horšími parametry se umístila Expres půjčka od Moneta Money Bank.

Nejvhodnějším produktem, který byl doporučen druhému klientovi, byla taktéž půjčka od Moneta Money Bank. Vzhledem k tomu, že Zonky účtuje poplatek za poskytnutí úvěru, což je jedno z kritérií, které žadatel č. 2 není ochoten akceptovat, měl by tedy zvážit využití úvěru od Moneta Money Bank.

⁸⁴ Spotřebitelské úvěry – Finparáda. Dostupné z: <https://www.finparada.cz/Pujcky-Kalkulacka-Spotrebnych-Uveru.aspx>.

Kalkulačka - spočítejte si, jaký spotřebitelský úvěr je pro Vás nejlepší:

Články v rubrice

Zajímají mě: spotřebitelské úvěry neúčelové spotřebitelské úvěry účelové refinancování / konsolidace (sloučení) úvěrů

Chci zahrnout: všechny banky banky dle mého výběru včetně nebankovních společností

Poskytnutý objem (Kč)

Splatnost (smí. období) v letech

Splatnost (smí. období) v měsících

Průměrný zůstatek úvěru v období (Kč) *

* Je-li splácení rovnoměrné, ponechte vypočtenou hodnotu.

Zpracovat

Společnost	Produkt	Orientační úroková sazba (v % p.a.)	Měsíční splátka (v Kč)	RPSN (v % p.a.)	Celkový přeplatek (v Kč)	Detail	Hodnocení uživatelů	Pobočky	Pokračovat
Zonky	Půjčka na cokoliv	2,99	1 074,42	4,98	1 286,08		13x Hodnot		
Moneta Money Bank	Expres půjčka	4,90	1 095,67	5,01	1 296,08		121x Hodnot		
Air Bank	Půjčka s bonusem	5,90	1 106,89	6,06	1 565,36		2x Hodnot		
ČSOB	ČSOB půjčka na cokoliv	5,90	1 106,89	6,06	1 565,36		32x Hodnot		
Poštovní spořitelna	Poštovní půjčka na cokoliv	5,90	1 106,89	6,06	1 565,36		35x Hodnot		

Obrázek 9 Finparáda.cz kalkulačka – žadatel č. 2⁸⁵

Žadatel č. 3. V případě aplikace kalkulačky Finparáda s parametry třetího žadatele, doporučuje model na prvních třech příčkách následující produkty:

- 1) FÉR půjčka s bonusem (Sberbank),
- 2) Minutová půjčka (Equa bank) a
- 3) Půjčka na cokoliv (Zonky).⁸⁶

Navržený model vyhodnotil jako nejvhodnější produkty pro třetího žadatele půjčku od společnosti ČSOB a Air Bank a.s. Tyto společnosti obsadily ve výstupu kalkulačky Finparáda šesté, resp. sedmé místo. Jistý nesoulad mezi výsledky může být způsoben výší splátky, která je v navrženém modelu kalkulována včetně pojištění schopnosti splácet. Kalkulačka Finparády možnost zvolit si pojištění k poptávanému závazku bohužel nenabízí.

Žadatel č. 4. Žadateli poptávajícímu nejvyšší sumu model Finparády doporučuje mezi prvními třemi produkty následující:

- 1) FÉR půjčka s bonusem (Sberbank),
- 2) Expres půjčka (Moneta Money Bank),
- 3) Půjčka na cokoliv (Zonky).⁸⁷

⁸⁵ Spotřebitelské úvěry – Finparáda. Dostupné z: <https://www.finparada.cz/Pujcky-Kalkulacka-Spotrebnych-Uveru.aspx>.

⁸⁶ Spotřebitelské úvěry – Finparáda. Dostupné z: <https://www.finparada.cz/Pujcky-Kalkulacka-Spotrebnych-Uveru.aspx>.

⁸⁷ Spotřebitelské úvěry – Finparáda. Dostupné z: <https://www.finparada.cz/Pujcky-Kalkulacka-Spotrebnych-Uveru.aspx>.

Vzhledem k tomu, že žadatel požaduje taktéž výhody při splácení svého závazku, což například společnost Moneta Money Bank u svých produktů nenabízí, dochází k odlišnosti srovnávaných výstupů. Dle navrženého modelu jsou nejvhodnějšími věřiteli společnosti ČSOB a Air Bank. Výhody při splácení je jedno z kritérií, se kterými kalkulačka Finparády nepracuje.

5.2.4 Navržený model vs. další úvěrové kalkulačky

Výstupy zbylých kalkulaček a jejich stručný popis – měsec.cz a kurzy.cz, které byly do práce zahrnuty, je možné shlédnout níže.

Měsec.cz. V případě kalkulačky první jmenované webové stránky dochází u žadatele č. 1 k doporučení produktu Rychloúvěr poskytovaný spořitelním družstvem Peněžní dům.⁸⁸ Zde lze ovšem polemizovat o relevantnosti doporučení, protože poslední aktualizace proběhla v roce 2011, jak znázorňuje obrázek 10.

Produkt	Minimální úroková sazba úvěru	Poplatek za správu - ročně	Minimální výše úvěru	Poplatky spojené s úvěrem	Porovnání
Raiffeisen stavební spořitelna a.s. Hyposplátka	1.54 % p.a.	360 Kč	300 000 Kč	328 Kč ročně vedení stavebního spoření	☐ přidat k porovnání
Raiffeisen stavební spořitelna a.s. BEKOpůjčka	4.09 % p.a.	360 Kč	50 000 Kč	328 Kč ročně vedení stavebního spoření	☐ přidat k porovnání
Peněžní dům, spořitelní družstvo Rychloúvěr	6 % p.a.	720 Kč	1 000 Kč	110 Kč	☐ přidat k porovnání

Poslední aktualizace: 13. 7. 2011

[Nahlásit nepravdivé nebo zastaralé informace](#)

vybrat vše

Obrázek 10 Měsec.cz kalkulačka – žadatel č. 1⁸⁹

V případě druhého žadatele model mezi první tři produkty, resp. společnosti, které nejvíce vyhovují zadaným parametrům, zahrnuje následující:

- 1) Zonky,
- 2) Minutová půjčka (Equa bank a.s.),
- 3) Osobní půjčka (Komerční banka, a.s.).⁹⁰

⁸⁸ Spotřebitelské úvěry - Měsec.cz. Dostupné z: <https://www.mesec.cz/pujcky/spotrebitejske-uvery/>.

⁸⁹ Spotřebitelské úvěry - Měsec.cz. Dostupné z: <https://www.mesec.cz/pujcky/spotrebitejske-uvery/>.

⁹⁰ Spotřebitelské úvěry - Měsec.cz. Dostupné z: <https://www.mesec.cz/pujcky/spotrebitejske-uvery/>.

Dle výstupu je zřejmé, že defaultní řazení společností probíhá na základě nejnižší úrokové sazby, které společnosti u svých produktů uvádějí. Tato sazba se ale obvykle vztahuje ke specificky nastaveným parametrům úvěru. Nejčastěji lze dosáhnout nejnižší sazby při čerpání maximální možné částky s odpovídající dobou splatnosti, v závislosti na poskytovateli. V modelu je však možné řazení upravovat dle jednotlivých kritérií.

U třetího z žadatelů kalkulačka na webu měsec.cz vybírá jako tři nejvhodnější tyto společnosti a jejich produkty:

- 1) Americká hypotéka (Česká spořitelna, a.s.),
- 2) Zonky,
- 3) Fér půjčka (Sberbank CZ, a.s.).⁹¹

Čtvrtému z fiktivních žadatelů jsou mezi třemi nejvhodnějšími produkty nabízeny následující:

- 1) Americká hypotéka (Česká spořitelna, a.s.),
- 2) Americká hypotéka (Komerční banka, a.s.),
- 3) Zonky.⁹²

U obou posledních žadatelů je zřejmá obecnost modelu a jeho výstupů. Sloužit by měl především pro porovnání produktů, pro bližší informace, například orientační výši splátky však musí zájemce navštívit webové stránky konkrétního poskytovatele. Taktéž se u třetího a čtvrtého klienta u doporučovaných produktů objevují produkty, jako Americká hypotéka, která je atraktivní úrokovou sazbou, její nízká úroveň se ale odráží od snížení rizika pro věřitele v podobně zajištění úvěru nemovitostí, jenž je ve vlastnictví žadatele.

Kurzy.cz. Poslední kalkulačkou pro porovnání úvěrů, která byla do práce zahrnuta, je kalkulačka webu kurzy.cz. Stejně jako v předchozím případě, porovnání výstupů se stručným popisem je možné shlédnout níže.

Vzhledem k tomu, že požadovanou výši u úvěrové kalkulačky lze zadat až od částky 30 000 CZK a více, není možné provést porovnání u prvního a druhého žadatele.

V případě třetího žadatele lze provést srovnání jen částečně opět z důvodu limitace při volbě výše požadované částky. Model totiž pracuje jen s násobky statisíců od částky 100 000 CZK, lze tedy volit částku 100 000 CZK nebo 200 000 CZK. Pro symbolické porovnání došlo ke

⁹¹ Spotřebitelské úvěry - Měsec.cz. Dostupné z: <https://www.mesec.cz/pujcky/spotrebitejske-uvery/>.

⁹² Spotřebitelské úvěry - Měsec.cz. Dostupné z: <https://www.mesec.cz/pujcky/spotrebitejske-uvery/>.

zvolení částky 200 000 CZK, jak je z obrázku 11 zřejmé. Při zachování ostatních zadávaných parametrů model doporučuje společnosti:

- 1) Fér půjčka od Sberbank,
- 2) Nejvýhodnější půjčka od Zonky,
- 3) Equa bank Minutová půjčka.⁹³

Úvěrová kalkulačka

Výše půjčky **Telefon***

Doba splacení **Email***

Typ půjčky

Prohlašuji, že jsem četl/četla souhlas se zpracováním osobních údajů a souhlasím s ním - [zde text souhlasu](#)

Dodavatel	Úrok. sazba p.a. od	Měsíční splátka	Celková cena	
FÉR půjčka od Sberbank Sberbank CZ, a.s.	2.77%	5 795 Kč	208 655 Kč <small>RPSN: 3.05%</small>	<input type="button" value="Ověřit"/>
Nejvýhodnější půjčka od Zonky Benxy s.r.o.	2.99%	5 815 Kč	209 354 Kč <small>RPSN: 4.36%</small>	<input type="button" value="Ověřit"/>
Equa bank Minutová půjčka Equa bank, a.s.	3.80%	5 887 Kč	211 932 Kč <small>RPSN: 3.90%</small>	<input type="button" value="Ověřit"/>

Obrázek 11 Kurzy.cz kalkulačka – žadatel č. 3⁹⁴

Za výhodu modelu oproti ostatním výše uvedeným lze považovat kalkulovanou orientační výši splátky včetně celkových nákladů, které dlužník bude nucen vynaložit, rozhodne-li se pro daný produkt.

Po zadání požadovaných parametrů posledního z vybraných žadatelů (výše úvěru opět zaokrouhlena na celé statisíce nahoru) dochází k doporučení totožných společností pouze s rozdílem na třetím místě, kde model upřednostňuje produkt od Moneta Money Bank, který disponuje v porovnání s produktem od Equa bank, a.s. výhodnější úrokovou sazbu.⁹⁵

⁹³ Úvěrová kalkulačka 2021 | Kurzy.cz. Dostupné z: <https://www.kurzy.cz/pujcky/uverova-kalkulacka/>.

⁹⁴ Úvěrová kalkulačka 2021 | Kurzy.cz. Dostupné z: <https://www.kurzy.cz/pujcky/uverova-kalkulacka/>.

⁹⁵ Úvěrová kalkulačka 2021 | Kurzy.cz. Dostupné z: <https://www.kurzy.cz/pujcky/uverova-kalkulacka/>.

5.3 Shrnutí zjištěných výsledků

Jak je patrné z jednotlivých výsledků vybraných úvěrových kalkulaček, které nabízejí vhodný úvěrový produkt žadateli, velká část věřitelů se se svými produkty ve výsledcích opakovala. Výrazně se nelišily výsledky ani z navrženého modelu v porovnání s vybranými kalkulačkami, který zahrnuje více parametrů filtrující produkty než porovnávané kalkulačky. Touto skutečností navržený model převyšuje ostatní a díky jeho komplexnosti je možné jej využít pro širokou skupinu uživatelů. Jednotlivé nepřesnosti či rozdíly způsobuje pouze omezený výběr bankovních a nebankovních domů, které byly pro model vybrány. Výběr jednotlivých společností byl koncipován tak, aby se jednalo o zástupce velkých, středních a malých bankovních a nebankovních institucí na základě velikosti klientské základny.

Z porovnání je taktéž zřejmé, že nebankovní instituce nejsou příliš konkurenceschopné v rámci sledovaných parametrů. Pokud je odhlédnuto od mikroúvěrů, tak jedinou nebankovní institucí, která se v žebříčcích umístila, je společnost Benxy, která v začátcích maximálně využívala systém P2P půjček, který i dnes stále umožňuje. Nicméně, jako člen skupiny PPF se jedná o společnost, která má k dispozici větší množství zdrojů, což ji mimo jiné umožňuje podnikat se záporným hospodářským výsledkem.

Všechny z vybraných modelů a kalkulaček požadují zadání pouze základních informací o úvěrovém závazku, jako je výše úvěru, úroková sazba či doba splatnosti. Navržený model obsahuje celkem jedenáct různých kritérií, které je možné uživatelem navolit. Je možné zadat pouze jediný parametr nebo navolit všech jedenáct. Ovšem skutečnost, že tyto parametry jsou v nabídce, může do jisté míry žadatele ovlivnit a ten o uvažovaném závazku může začít přemýšlet méně povrchně a uvědomovat si jednotlivé souvislosti. Jednoduchý model obsahující pouze několik parametrů je uživatelsky velmi atraktivní, z pohledu tvůrců takových modelů se jedná spíše o obchodní záležitost. Model obsahující několikanásobně více kritérií, díky kterým si žadatel má možnost vybrat ten nejvhodnější produkt, může některé odradit, ale do jisté míry může pozitivně ovlivnit i finanční gramotnost a pomoci zvýšit povědomí o úvěrových produktech a jejich vlastnostech. Parametry jako – poplatky související s úvěrem, pojištění schopnosti splácet, zda je či není daná instituce členem registrů nebo nabízí výhody při splácení, mohou v žadateli, který není této problematiky znalý, vyvolat potřebu získat další informace o jednotlivých kritériích a o problematiku projeví větší zájem.

Je třeba také zmínit, že navržený model obsahuje pouze jasně definované a měřitelné parametry, neobsahuje parametry hodnotící morální či etické počínání si jednotlivých společností. Dále

nezahrnuje uživatelskou zkušenost či jiný druh subjektivního hodnocení, a to právě z důvodu nedostatečné objektivnosti.

S ohledem na skladbu RPSN, a na relativně náročný výpočet, který musí obsahovat údaje vztahující se k příslušnému úvěru a s ohledem na to, že model obsahuje kritéria úrokové sazby a případných poplatků spojených s úvěrem, byl tento parametr vynechán. Každá úvěrová nabídka od finanční instituce by měla tento parametr obsahovat a žadatel by tak měl provést finální porovnání až s konkrétními nabídkami, které obdrží po podání žádosti a provedení skóringu ze strany banky.

ZÁVĚR

S ohledem na odlišnost jednotlivých modelů a nemožnost kalkulovat s rozšířenými kritérii, se kterými navržený model pracuje, dochází v některých případech k odlišnosti při porovnávání výstupů jednotlivých kalkulaček a navrženého modelu. Vskrze lze ale konstatovat, že jsou výsledky obdobné a produkty, které model určil jako nejvhodnější, se u ostatních porovnávaných modelů umísťovali v předních příčkách žebříčku. Jak bylo již při porovnávání jednotlivých výsledků zmíněno, odlišnosti mohou vznikat i na základě nekompletního výčtu společností a jejich produktů v navrženém modelu.

Z výstupů všech modelů je však zřejmé, že bankovní instituce nabízejí svým klientům lepší parametry jednotlivých produktů alespoň, co se týká porovnávaných parametrů. Společnost, která toto tvrzení nesplňuje je právě Benxy s.r.o. (Zonky), která je již dnes členem skupiny PPF, ale z počátku se principem fungování výrazně odlišovala od ostatních nebankovních úvěrových subjektů a to tím, že do jisté míry naplňovala jednu ze základních funkcí bank, tedy finanční zprostředkování. V získaných výstupech se Benxy s.r.o. umísťovala jako jediná z nebankovních společností, je-li odhlédnuto od preferencí prvního žadatele, který požadovanými parametry cílí na mikropůjčky. Je však na místě znovu připomenout, že v případě výběru podobného typu produktu, jakým mikropůjčky jsou, by měl žadatel dbát zvýšené obezřetnosti a velmi pečlivě volit vhodného věřitele, nemá-li skutečně jinou možnost, jak potřebné finanční prostředky získat a je nucen o mikroúvěr žádat.

V rámci práce došlo k vymezení a charakterizování vybraných spotřebitelských úvěrových produktů a vybraných úvěrových produktů, které se v nabídce bankovních a nebankovních institucí nacházejí. Následně došlo k jejich komparaci. Mezi vybrané společnosti byly zařazeny následující bankovní a nebankovní domy poskytující úvěrové produkty: Československá obchodní banka, a.s., mBank S.A., organizační složka, COFIDIS s.r.o., Zaplo finance s.r.o. a Benxy s.r.o.

Práce dále obsahuje charakteristiku vybraných modelů pro porovnání úvěrových produktů, či výběr toho nejvhodnějšího. Převážná část charakterizovaných modelů vyžaduje pro provedení kalkulace zadání pouze základních údajů týkajících se požadovaného úvěru. Modelem, který požaduje více vstupních dat zejména o žadateli, je Skoringová karta od Zlaté koruny. Tento model se ale spíše zaměřuje na posouzení pravděpodobnosti schválení úvěrové žádosti.

Diplomová práce obsahuje návrh vlastního modelu pro výběr nejvhodnějšího produktu, dle klientem požadovaných parametrů. Na základě charakteristiky a porovnání jednotlivých

vybraných modelů došlo k sestavení modelu, který je schopen žadateli doporučit nejvhodnější produkt. Databáze, ze které model čerpá je limitována a omezena pouze na vybrané zástupce bankovních a nebankovních společností.

Díky zvoleným kritériím je navržený model více komplexnější a použitelnější pro širší škálu žadatelů. Na základě zadaných parametrů je následně model schopen doporučit žadateli ten nejvhodnější produkt. Vytvořený model je možné považovat za zdařilý, vzhledem k tomu, že výsledky modelu jsou obdobné jako výstupy srovnávaných modelů. Vytvořený model zahrnuje pouze kvantitativní údaje a neklade důraz na věrohodnost či klientskou zkušenost s vybranými společnostmi. Tato a podobná kritéria nebyla do modelu zahrnuta z důvodu jejich zřejmé neobjektivnosti a požaduje-li žadatel tato kritéria zohlednit, může výstupy z navrženého modelu porovnat například s analýzou Navigátoru bezpečného úvěru či Indexem odpovědného úvěrování od autorů Člověk v tísni, o.p.s., které tyto parametry zohledňují. Jak je výše uvedeno, navržený model může působit i edukativně, jak je zmíněno výše.

POUŽITÁ LITERATURA

- 1) Benxy s.r.o.: Časté dotazy, když si chcete půjčit. *Benxy s.r.o.* [online]. Praha: Benxy s.r.o., 2020 [cit. 2020-11-22]. Dostupné z: <https://zonky.cz/otazky-a-odpovedi>.
- 2) Benxy s.r.o.: Kolik zaplatím na Zonky? *Zonky.cz* [online]. Praha: Benxy, © 2021 [cit. 2021-03-27]. Dostupné z: <https://zonky.cz/cenik/>.
- 3) Benxy s.r.o.: Výroční zpráva 2019. *Benxy s.r.o.* [online]. Praha: Benxy s.r.o., 2020 [cit. 2020-11-22]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/content/download?id=bdbde2bffb241be82bac8e52f6ba550>.
- 4) CBCB – Czech Banking Credit Bureau, a.s.: O CBCB. *CBCB – Czech Banking Credit Bureau* [online]. Praha: CBCB – Czech Banking Credit Bureau [cit. 2021-04-03]. Dostupné z: <https://www.cbcbs.cz/o-cbcbs/>
- 5) CNCB – Czech Non-Banking Credit Bureau: O CNCB. *CNCB – Czech Non-Banking Credit Bureau* [online]. Praha: CNCB – Czech Non-Banking Credit Bureau [cit. 2021-04-03]. Dostupné z: <https://www.cncbs.cz/o-cncbs/>
- 6) COFIDIS s.r.o.: Partnerská půjčka. *COFIDIS s.r.o.* [online]. Praha: COFIDIS s.r.o., 2020 [cit. 2020-11-22]. Dostupné z: <https://www.cofidis.cz/partnerska-pujcka/>.
- 7) COFIDIS s.r.o.: SPOLEČNOST COFIDIS. *COFIDIS s.r.o.* [online]. Praha: COFIDIS s.r.o., 2020 [cit. 2020-11-22]. Dostupné z: <https://www.cofidis.cz/o-spolecnosti/spolecnost-cofidis>.
- 8) COFIDIS s.r.o.: Výroční zpráva za rok 2019. *COFIDIS s.r.o.* [online]. Praha: COFIDIS s.r.o., 2020 [cit. 2020-11-22]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/content/download?id=912fe3e5011d44c79a6644b999f9e33f>.
- 9) *CreditLike* [online]. Praha: VOLSOR, © 2021 [cit. 2021-04-03]. Dostupné z: <https://creditlike.cz>
- 10) ČERNOHORSKÁ, Liběna. *Komplexní pohled do bankovního světa*. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2015. ISBN 978-80-7395-863-3.
- 11) ČESKÁ REPUBLIKA. *Zákon o bankách*. In: Sbírnka zákonů. Praha: Česká republika, 1992, ročník 1992, 5/1992, číslo 21. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-21>.

- 12) ČESKÁ REPUBLIKA. Zákon o spotřebitelském úvěru. In: *Sbírka zákonů*. Praha: Česká republika, 2016, ročník 2016, 100/2016, číslo 257. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-257>.
- 13) Československá obchodní banka, a.s.: O ČSOB a skupině. *Československá obchodní banka, a.s.* [online]. Praha: Československá obchodní banka, a.s., 2020 [cit. 2020-11-22]. Dostupné z: <https://www.csob.cz/portal/csob/o-csob-a-skupine>.
- 14) Československá obchodní banka, a.s.: Výroční zpráva 2019. *Československá obchodní banka, a.s.* [online]. Praha: Československá obchodní banka, a.s., 2020 [cit. 2020-11-22]. Dostupné z: <https://www.csob.cz/portal/documents/10710/444804/vz-csob-2019.pdf>.
- 15) Člověk v tísní porovnal malé půjčky: úroky až v řádu stovek procent ročně, desetitisícové náklady při půlročním nesplácení | Jak přežít dluhy. *Jak přežít dluhy* [online]. Praha: Člověk v tísní, © 2017 [cit. 2021-04-17]. Dostupné z: <https://www.jakprezidluhy.cz/clovek-v-tisni-porovnal-male-pujcky-uroky-az-v-radu-stovek-procent-rocne-desetitiscove-naklady-0>.
- 16) DSTI – Zvládnou splácet? *Česká národní banka* [online]. Praha: Česká národní banka, 2020 [cit. 2020-11-22]. Dostupné z: <https://www.cnb.cz/cs/financni-stabilita/makrobezretnostni-politika/doporuceni-limity-pro-poskytovani-hypotecnich-uveru/dsti/index.html>.
- 17) DTI – Nebudu předlužený? *Česká národní banka* [online]. Praha: Česká národní banka, 2020 [cit. 2020-11-22]. Dostupné z: <https://www.cnb.cz/cs/financni-stabilita/makrobezretnostni-politika/doporuceni-limity-pro-poskytovani-hypotecnich-uveru/dti/index.html>.
- 18) Finanční gramotnost aneb Proč se finančně vzdělávat?: Základní informace. *Ministerstvo financí Česká republika* [online]. Praha: Ministerstvo financí, 30. 4. 2014 [cit. 2021-02-20]. Dostupné z: <https://financnigramotnost.mfcr.cz/cs/uvery/zakladni-informace>.
- 19) Finparáda: O Finparádě. *Finparáda* [online]. Praha: Scott & Rose, 2021 [cit. 2021-03-27]. Dostupné z: <https://www.finparada.cz/ofinparade.aspx>.

- 20) Finparáda: Hodnocení nejlepších finančních produktů a společností. *Finparáda* [online]. Praha: Scott & Rose, 2021 [cit. 2021-03-27]. Dostupné z: <https://www.finparada.cz/Zebricky-Produkt-Roku.aspx>.
- 21) HOLUB, Tomáš, Petr KRÁL a Branislav SAXA. Množství peněz určuje ekonomika, nikoli centrální banka. *Česká národní banka*[online]. Praha: Česká národní banka, 2018 [cit. 2020-11-22]. Dostupné z: www.cnb.cz/cs/o_cnb/cnblog/Mnozstvi-penez-urcuje-ekonomika-nikoli-centralni-banka/.
- 22) Index odpovědného úvěrování napoví, kde je bezpečné si půjčit a komu se naopak raději vyhnout | Jak přežít dluhy. *Jak přežít dluhy* [online]. Praha: Člověk v tísni, © 2017 [cit. 2021-04-17]. Dostupné z: <https://www.jakprezitdluhy.cz/index-odpovedneho-uverovani-napovi-kde-je-bezpecne-si-pujcit-komu-se-naopak-radeji-vyhnut-0>.
- 23) Jak přežít dluhy: Index: půjčky se splátkami. *Jak přežít dluhy* [online]. Člověk v tísni, © 2017 [cit. 2021-03-27]. Dostupné z: <https://www.jakprezitdluhy.cz/na-trhu-stale-existuji-problematicke-pujcky-varuje-clovek-v-tisni>.
- 24) mBank S.A., organizační složka: O bance. *mBank S.A., organizační složka* [online]. Praha: mBank S.A., organizační složka, 2020 [cit. 2020-11-22]. Dostupné z: <https://www.mbank.cz/o-nas/o-bance/>.
- 25) mBank S.A., organizační složka: Výroční zpráva 2019. *mBank S.A., organizační složka* [online]. Praha: mBank S.A., organizační složka, 2020 [cit. 2020-11-22]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/content/download?id=ebdf3e04435048ad95e812a72431f424>.
- 26) MEJSTRÍK, Michal, Magda PEČENÁ a Petr TEPLÝ. *Bankovníctví v teorii a praxi: Banking in theory and practice*. Praha: Karolinum, 2014. ISBN 978-80-246-2870-7.
- 27) MISHKIN, Frederic S. *The Economics of Money, Banking, and Financial Markets*. 11th. Boston: Pearson, 2016. ISBN 978-12-920-9418-2.
- 28) Navigátor bezpečného úvěru. *EEIP* [online]. Praha: EEIP, © 2010 [cit. 2021-03-27]. Dostupné z: <http://www.eeip.cz/cs/poradenstvi/klicove-transakce/navigators-bezpecneho-uveru/>.
- 29) REJNUŠ, Oldřich. *Finanční trhy*. 4., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2014. Partners. ISBN 978-80-247-3671-6.
- 30) REVENDA, Zbyněk. *Peněžní ekonomie a bankovníctví*. 4. vyd. Praha: Management Press, 2005. ISBN 80-7261-132-1.

- 31) SOLUS: O sdružení SOLUS. *SOLUS Zájmové sdružení právnických osob* [online]. Praha: Pixelfield, © 2021 [cit. 2021-04-03]. Dostupné z: <https://www.solus.cz/o-sdruzeni/>.
- 32) Turbocredit: Jak Turbocredit funguje? *Turbocredit* [online]. České Budějovice: DSCredit, © 2011-2021 [cit. 2021-04-03]. Dostupné z: <https://www.turbocredit.cz/#jak-to-funguje>.
- 33) Zaplo s.r.o.: O nás. *Zaplo s.r.o.* [online]. Praha: Zaplo s.r.o., 2020 [cit. 2020-11-22]. Dostupné z: <https://www.zaplo.cz/kontakt/o-nas/>.
- 34) Zaplo s.r.o.: Půjčka v hotovosti. *Zaplo s.r.o.* [online]. Praha: Zaplo s.r.o., 2020 [cit. 2020-11-22]. Dostupné z: <https://www.zaplo.cz/pujcka-v-hotovosti/>.
- 35) Zaplo s.r.o.: Výroční zpráva, účetní závěrka a zpráva auditora za rok 2019. *Zaplo s.r.o.* [online]. Praha: Zaplo s.r.o., 2020 [cit. 2020-11-22]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/content/download?id=7b2f262e548142cf89df2db2de5140e8>.
- 36) Zlatá koruna: Porovnávač produktů – Bankovní úvěry. *Zlatá koruna* [online]. Praha: pdMEDIA, © 2003 - 2021 [cit. 2021-03-27]. Dostupné z: <http://www.zlatakoruna.info/financni-produkty/bankovni-uvery>
- 37) Zlatá koruna: Zlatá koruna 2021. *Zlatá koruna* [online]. Praha: pdMEDIA, © 2003 - 2021 [cit. 2021-03-27]. Dostupné z: <http://www.zlatakoruna.info/soutez/2021>

PŘÍLOHY

Příloha A – E - mailová komunikace s ČSOB, a.s.

Příloha B – Přehled vybraných věřitelů a kritérií

PŘÍLOHA A – E-mailová komunikace s ČSOB, a.s.

Vážený pane Marku,

těší nás, že se zajímáte o úrokovou sazbu.

Úroková sazba je stanovována individuálně, po posouzení žádosti o úvěr klienta. Úroková sazba je pevná a je to tak i uvedeno v Oznámení o stanovených úrokových podmínkách vkladů a úvěrů v Kč – občané, viz

odkaz: <https://www.csob.cz/portal/documents/10710/958806/czk-sazby-ret.pdf>

V případě schválení úvěru je tato úroková sazba platná po celou dobu splácení úvěru do tzv. konečné splatnosti.

Úrokovou sazbu vyhodnocuje systém. Nemohu Vám tak říct maximální výši. Je to opravdu individuální.

Budete-li na nás mít další dotazy, můžete využít také naši infolinku 800 300 300.

S přáním hezkého dne

Andrea Kakáčková
Servis ČSOB
800 300 300 (ze zahraničí +420 495 800 137)
info@csob.cz
www.csob.cz
Radlická 333/150, 150 57 Praha 5

PŘÍLOHA B – Přehled vybraných věřitelů a kritérií

Instituce	Minimální výše (Kč)	Maximální výše (Kč)	Minimální úroková sazba (% p.a.)	Maximální úroková sazba (% p.a.)	Minimální doba splatnosti	Maximální doba splatnosti	Poplatek za poskytnutí, správu, vedení	Poplatek za předčasné splacení	Pojištění schopnosti splácet	Možnost kontaktu	Člen nebankovních registrů	Výhody a benefity při splácení	Bankovní instituce	#1 případ (5 tis. Kč)		#2 případ (25 000 Kč)		#3 případ (100 000 Kč)		#4 případ (350 000 Kč)	
														Orientační výše splátky #1	Orientační výše splátky #2	Orientační výše splátky #3	Orientační výše splátky #4				
ČSOB - Půjčka na cokoliv	20 000	800 000	4,90	individuální	12 měsíců	96 měsíců	NE	NE	ANO	elektronicky, telefonicky, osobně	ANO	ANO	ANO	-	1 107	3 305	5 365				
Komerční banka - Osobní půjčka	10 000	2 500 000	3,80	9,90	12 měsíců	96 měsíců	490 Kč za vyhodnocení žádosti	NE	ANO	elektronicky, telefonicky, osobně	ANO	NE	ANO	-	1 198	3 309	5 430				
Raffiellen bank - RYCHLÁ PŮJČKA	20 000	700 000	3,49	9,99	6 měsíců	96 měsíců	NE	0,5 NEBO 1 % z před-splacené částky	ANO	elektronicky, telefonicky, osobně	ANO	ANO	ANO	-	1 117	3 412	5 591				
Moneta Money bank - Půjčka na cokoliv	5 000	800 000	3,50	17,20	3 měsíce	120 měsíců	NE	0,5 NEBO 1 % z před-splacené částky	ANO	elektronicky, telefonicky, osobně	ANO	NE	ANO	-	1 096	3 289	4 599				
AirBank - Půjčka	5 000	900 000	3,90	17,90	6 měsíců	92 měsíců	NE	NE	ANO	elektronicky, telefonicky, osobně	ANO	ANO	ANO	-	1 140	3 324	5 358				
mBank - Půjčka na cokoliv od 3,9 % p.a.	10 000	600 000	5,90	9,90	12 měsíců	96 měsíců	NE	NE	ANO	elektronicky, telefonicky, osobně	ANO	NE	ANO	-	-	3 333	5 805				
mBank - půjčka s nulovým úrokem	10 000	40 000	0,00	0,00	12 měsíců	24 měsíců	2 % z půjčené částky	NE	ANO	elektronicky, telefonicky, osobně	ANO	NE	ANO	-	1 042	-	-				
Home Credit - Flexibilní půjčka	10 000	250 000	9,88	14,88	3 měsíce	75 měsíců	NE	NE	ANO	elektronicky, telefonicky, osobně	ANO	NE	NE	-	1 200	3 656	-				
COFIDIS - půjčka pro jednotlivce	30 000	1 000 000	5,49	27,90	12 měsíců	108 měsíců	NE	0,5 NEBO 1 % z před-splacené částky	ANO	elektronicky, telefonicky	ANO	NE	NE	-	-	3 863	7 303				
Provident - půjčka	6 000	170 000	20,03	26,00	11 měsíců	48 měsíců	NE	0,5 NEBO 1 % z před-splacené částky	ANO	elektronicky, telefonicky, osobně	ANO	NE	NE	-	1 410	4 200	-				
Zaplo - první půjčka	1 000	16 000	0,00	0,00	7 dnů	30 dnů	NE	NE	NE	elektronicky, telefonicky	ANO	NE	NE	5 000	-	-	-				
Zaplo - opakovaná půjčka	1 000	30 000	279,83	993,36	7 dnů	30 dnů	NE	NE	NE	elektronicky, telefonicky	ANO	NE	NE	6 150	-	-	-				
Emma s credit (Credit GO)	1 000	10 000	36,00	36,00	5 dnů	30 dnů	16 NEBO 40 % z půjčené částky	NE	NE	elektronicky, telefonicky	NE	ANO	NE	7 178	-	-	-				
Kamali	1 000	20 000	0,00	0,00	1 den	30 dnů	33 Kč za každou půjčenou tisícikorunu	NE	ANO	elektronicky, telefonicky	NE	NE	NE	5 165	-	-	-				
Viva Credit (první půjčka)	500	20 000	0,00	0,00	1 den	35 dnů	NE	NE	NE	elektronicky, telefonicky	NE	NE	NE	5 000	-	-	-				
Viva Credit	500	20 000	456,25	456,25	1 den	35 dnů	NE	NE	NE	elektronicky, telefonicky	NE	NE	NE	6 875	-	-	-				
Bexy (Zonky; 2,99 % p.a.)	20 000	900 000	2,99	19,99	12 měsíců	84 měsíců	2 % z půjčené částky	NE	ANO	elektronicky, telefonicky	ANO	NE	NE	-	1 098	3 235	4 565				
Bexy (Zonky; 6,99 p.a.)	20 000	900 000	2,99	19,99	12 měsíců	84 měsíců	2 % z půjčené částky	NE	ANO	elektronicky, telefonicky	ANO	NE	NE	-	1 119	3 362	5 751				